

Карантин – час для самовдосконалення

Від першої особи

Уже другий рік країна живе у режимі вимушеного карантину. Усі заклади, організації, установи пристосовуються до складних часів, і бібліотеки не є винятком. Утім, карантин не стоїть на заваді плідній праці. Навпаки – це час для самоосвіти, вивчення досвіду роботи інших бібліотек, участі та проведення онлайн-конференцій тощо. У Google Meet і Zoom ми вже давно почуваємось, як у себе вдома, та й у Facebook стрімимо, виконуючи нашу головну функцію – надавати доступ до наявних інформаційних ресурсів. У вільному доступі знаходяться електронні каталоги, тож можна легко створити для себе списки літератури на літо й у відпустку, оформити бібліографію до наукових робіт, рефератів тощо. Бібліотеки вишів і ті книгозбірні, що надають послуги електронної доставки документів, активно готують та надсилають на електронну пошту користувачів бібліографічні довідки та матеріали з повнотекстових баз даних.

А ще карантин – це час для створення власних електронних ресурсів.

Буктрейлери, відеоогляди, інтерв'ю з авторами – наш канал в YouTube фактично вибухнув новими відео, і тепер кожен

дізнається, наскільки ми креативні.

Наостанок скажемо про ще одну дуже важливу річ – внутрішню роботу: перевірку фонду, впорядкування ресурсів, удосконалення пошукового апарату. Усе це ми робимо задля того, щоб користувач швидше міг знайти потрібну інформацію. Так, ми трохи страждаємо на перфекціонізм і хочемо, щоб працювати в бібліотеках, особливо після карантину й локдауну, стало ще комфортніше. І час цей, сподіваємося, скоро прийде.

Голова МОБА
Костянтин Картузов

Вітаємо з призначенням!

У липні 2021 р. призначено нове керівництво двох бібліотек Миколаєва.

Центральну міську бібліотеку ім. М. Л. Кропивницького з філіями очолила заслужена журналістка України **Інга Едуардівна Хоржевська**. Пані Інга багато років була головою Громадської ради закладу, ініціатором значних книжкових проєктів та літературних подій. На її думку, бібліотека – це «культурний код» Миколаєва, де в пріоритеті запит громади і партнерські стосунки з нею.

Центральну міську бібліотеку для дітей ім. Ш. Кобера і В. Хоменка з філіями очолила завідувачка відділу обслуговування **Таїсія Олегівна Белібова**. Пані Таїсія – молода фахівчиня, яка професійно зростала в колективі бібліотеки під началом досвідчених колег і продемонструвала високі якості лідера, вміння реагувати на виклики часу.

Вітаємо шановних директорок з призначенням! Бажаємо плідних успіхів у починаннях, невпинного руху вперед, творчих досягнень, добра та злагоди! Впевнені, що найкращі традиції чудово поєднуються з новими планами перетворення бібліотек на сучасні соціокультурні центри!

Висловлюємо щирю подяку заслуженим працівникам культури України **Тетяні Василівні Твердій** та **Наталії Вікторівні Семілет** за відданість бібліотечній справі, багаторічну працю на посадах керівників провідних публічних бібліотек Миколаєва. Будемо раді продовжити з вами професійну діяльність, отримувати від вас наставницьку допомогу, розділяти з вами й надалі бібліотечні перемоги!

Країна дитячих фантазій

Традиційно в перший день літа відзначають Міжнародний день захисту дітей – чудове свято радості і надії. **Центральна міська бібліотека для дітей ім. Ш. Кобера та В. Хоменка** потішила своїх читачів неймовірною святковою програмою «Країна дитячих фантазій».

Розпочали свято, привітавши всіх присутніх, гості – начальник Управління з питань культури та охорони культурної спадщини Юрій Любаров та миколаївська письменниця Інеса Завялова. Особливою фішкою заходу стало підбиття підсумків міського дитячого літературного конкурсу «На казкових вітрилах», що ідею його проведення висловила пані Інеса, а управління разом з бібліотекою підтримали її.

Переможці конкурсу були нагороджені дипломами, грошовими призами та книгами авторки, а решта учасників отримала заохочувальні пода-

Миттєвості бібліотечного життя

рунки. Приємним сюрпризом для дітей стали призи від Юрія Любарова – книги про рідне місто, футболки та настільна гра.

Яскравості та веселощів заходу додавали літературні герої – веселий Капелюшник та чарівна Аліса, які підготували для юних гостей цікаву ігрову програму та запальні танці. Концертну програму прикрасили чудові творчі колективи міста: хореографічна студія «Пірует» (керівниця – Марина Чумак) і школа танців «Yes I Can» (керівниця – Валерія Лебедева).

Для гостей свята працювала «Кіберлавочка» – локація із сучасними гаджетами бібліотеки, Kinect?-майданчик. Також можна було зробити світлини на згадку у фотоательє та відвідати майстерню аквавізажу.

Від свята залишились якнайприємніші спогади.

Шляхами Аліси в країні Див

На один день **Центральна міська бібліотека для дітей ім. Ш. Кобера і В. Хоменка** перетворилась на країну Див – бібліотекарі запросили всіх охочих на літературний квест за творчістю Льюїса Керрала!

Захід було присвячено 150-річному ювілею книги «Аліса в Країні Див». Читачі поринули в неповторний світ казок англійського математика й письменника. Вони стали свідками несподіваних перевтілень, погодилися з тим, що «неможливе можливе, а правда – це неправда і навпаки!». А ще намагалися не заблукати, адже в Країні Див тисячі шляхів, тож заблукати тут не дивно...

На учасників квесту чекало безліч цікавих

завдань, логічних загадок, тестів та випробувань. Знайомство з чарівною Алісою – головною героїнею казки, божевільне чаювання з Капелюшником, відверта розмова з Чеширським котом та аудієнція у Червоної Королеви – все це зробило квест незабутнім та неймовірно цікавим.

У бібліотеці було весело. Команда переможців отримала чудову винагороду – настільну гру «Мафія», а всі інші учасники заходу – заохочувальні призи.

Конкурс буктрейлерів

У **Центральній міській бібліотеці для дітей ім. Ш. Кобера і В. Хоменка** м. Миколаєва підведені підсумки читацького конкурсу

буктрейлерів «Книга. Новий формат».

На конкурс було подано 15 дуже цікавих робіт, в яких читачі з усіх міських дитячих бібліотек розповіли про свої улюблені книги та порекомендували їх іншим дітям.

Працюючи над роликami, автори виявили свої яскраві творчі нахили: ретельно відібрали тексти, ілюстрації, фотографії та відеоматеріали. Роботи було презентовано в кількох номінаціях: «Пізнавальна книга», «Фентезі та пригоди», «Класичні історії», «Приємні спомини дитинства». Переможці отримали дипломи та подарунки. Найбільш видовищні буктрейлери було розміщено на каналі бібліотеки в YouTube і в соціальних мережах. Сподіваємось, що вони допоможуть читачам знайти цікаві книжки!

Миттєвості бібліотечного життя

«Часи змінюються і ми змінюємося разом з ними». Цей латинський афоризм сьогодні дуже актуальний. Тож, як і весь світ, **науково-педагогічна бібліотека** дуже швидко опанувала роботу онлайн, і в нас з'явилося багато можливостей для навчання, спілкування з колегами з інших міст і країн, проведення конференцій та семінарів. Попри багато позитивних моментів Zoom, Skype і Telegram не можуть подарувати радість живого людського спілкування, тому ми доклали зусиль, щоб його організувати.

16 жовтня 2020 року громадська організація «Освітній центр «Університет третього віку» відзначила своє десятиліття. З цього приводу в бібліотеці було проведено круглий стіл «Соціально-педагогічний супровід осіб поважного віку в межах концепту «Освіта протягом життя». Спільно з нами цей захід організували партнери освітнього центру: Миколаївський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти, Одеська академія неперервної освіти й Департамент праці та соціального захисту населення Миколаївської міської ради.

Під час заходу було систематизовано передовий досвід технологій, форм, методів роботи з людьми поважного віку, презентовано навчально-методичний посібник «Неформальна освіта людей поважного віку». Відбувся обмін досвідом між теоретиками і практиками соціальної роботи, педагогіки та психології в напрямі організації життєдіяльності людей старшого покоління.

Відкрив засідання круглого столу голова «Університету третього віку», доктор пед. наук, професор кафедри освітнього менеджменту КЗВО «Одеська академія неперервної освіти» Одеської обласної ради Микола Букач. У своєму вітальному слові він відзначив етапи розвитку Освітнього центру. Про життєву позицію літніх людей говорила у своєму виступі «Освіта не має вікових меж» співкерівниця «Університету третього віку», к.пед.н., доц. кафедри педагогіки, психології та менеджменту освіти Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (МОІППО) Наталія Клименюк.

Із ювілеєм громадської організації гостей привітав миколаївський міський голова Олександр Сенкевич. Він зазначив, що опановувати нові знання і самовдосконалюватися важливо в будь-якому віці, адже соціальна активність суттєво впливає на самопочуття та якість життя людини. Пан Олександр вручив грамоти й подячні листи працівникам державних закладів й установ, залученим до діяльності освітнього центру.

Директор МОІППО, доктор пед. наук Василь Шуляр описав моделі неформальної освіти дорослих у контексті парадигми «Освіта впро-

У центрі інформаційного життя

довж життя», акцентувавши на перспективі співпраці інституту й освітнього центру. Досягнення і перспективи соціального захисту людей поважного віку окреслив директор департаменту праці та соціального захисту населення Миколаївської міської ради Сергій Василенко. Він також вручив подячні листи активним учасникам громадської організації – викладачам і слухачам.

Досвідом багатолітньої роботи з надання освіти людям пенсійного віку ділилася директорка ЦБС для дорослих м. Миколаєва Тетяна Тверда. А її колега, директор науково-педагогічної бібліотеки Костянтин Картузов розповів про підтримку соціальної активності слухачів «університету третього віку» в умовах сучасної бібліотеки. У підсумку учасники круглого столу систематизували досвід технологій, форм і методів роботи з представниками старшого покоління, намітили шляхи подальшої співпраці в напрямі соціально-педагогічного супроводу осіб поважного віку в межах концепту «Освіта протягом життя».

У березні наша бібліотека зустрічала вихователів-методистів закладів дошкільної освіти. У межах консультативного супроводу щодо розробки у цих закладах внутрішньої системи забезпечення якості освіти стартував проект «Методична лабораторія «7 Ідей»». Її мета – об'єднати професійні спільноти задля реалізації річних завдань, які сформовані для того, щоб педагоги опанували критерії та показники самооцінювання якості освітньої діяльності; напрацювати варіанти методичної діяльності за визначеними завданнями; обговорити та засвоїти корисну інформацію про шляхи у зміні підходів в організації освітнього процесу. Тож дуже доречним виявився інформаційний супровід наших фахівців, які підготували виставки професійних джерел, літературні покажчики та буклет-інформаційний путівник за темами методичної лабораторії.

Інший освітній проект, що стартував на базі

(Продовження на стор. 4)

У центрі інформаційного життя

(Продовження, початок на стор. 3)

науково-педагогічної бібліотеки, має назву «Щасливий у своїй професії: психолого-педагогічна адаптація молодих педагогів» і реалізується в межах Міської програми «Молодіжна політика» на 2019–2021 рр. за підтримки Управління молодіжної політики Миколаївської міської ради. Його автори й організатори – Ірина Хозраткулова й Наталія Клименюк.

Сьогодні створюється образ учителя як лідера, переможця, успішного й ефективного і в педагогічній діяльності, і в особистому житті. Для полегшення праці молодих педагогів було створено спеціальний тренінговий курс, що мав за мету ліквідувати дефіцит психологічних знань, сформувати бажання реалізувати свої знання й здібності в педагогіці, відчувати радість шкільного життя, навчитися конструктивно підтримувати свій авторитет.

Національний університет кораблебудування ім. адм. Макарова та **Наукова бібліотека університету** щороку є активними учасниками виставки місцевих видавництв «Миколаївська книга». Цьогоріч видавництво університету як постійний партнер виставки презентувало 19 нових видань. Одним з найцікавіших є книга «Університетська бібліотека: від традиційної до цифрової», присвячена 100-річчю від дня заснування Наукової бібліотеки НУК ім. адм. Макарова. Це збірник наукових статей та матеріалів, в якому викладена історія становлення та розвитку книгозбірні впродовж 1920–2020 рр. У виданні розглядаються питання формування ресурсної бази, розвитку інформаційних технологій, удосконалення бібліотечно-бібліографічного обслуговування читачів, інформаційного забезпечення освітньо-виховної та наукової діяльності університету. Книжку чудово доповнюють спогади, відгуки, побажання, фотоматеріали. Її адресовано фахівцям бібліотечної справи, історикам, краєзнавцям, студентам та усім, хто цікавиться розвитком освіти та культури Миколаївського регіону.

Миттєвості бібліотечного життя

Привітати молодих педагогів та поділитись рецептами професійного щастя прийшли їхні досвідчені колеги: Уповноважений із захисту державної мови Тарас Кремінь, директор МОППО Василь Шуляр і директор науково-педагогічної бібліотеки Костянтин Картузов. Відзначимо, що подібні серії тренінгів будуть актуальні і для молодих бібліотечних лідерів Миколаївської обласної бібліотечної асоціації (МОБА).

А наша головна офлайн-подія 2021 року попереду, і ми з радістю її анонсуємо. Запрошуємо колег до участі у Всеукраїнській науково-практичній конференції «Тенденції розвитку освітянських бібліотек в інформаційному суспільстві», що відбудеться на базі науково-педагогічної бібліотеки м. Миколаєва та МОППО під егідою МОБА. Конференція орієнтована на представників бібліотек освітніх установ різного рівня та підпорядкування, фахівців з інформаційно-бібліотечного обслуговування, а також на працівників публічних бібліотек, на базі яких працюють освітні центри (зокрема й неформальної освіти дорослих). Організатори цієї події: Науково-педагогічна бібліотека м. Миколаєва, МОППО, Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського НАПН України.

Незважаючи на карантинні обмеження, ми продовжуємо працювати для вас, залишаємось важливим центром інформаційного життя міста. Чекаємо в гості!

Миттєвості бібліотечного життя

Видавництво НУК ім. адм. Макарова неодноразово перемагало в конкурсі «Краща Миколаївська книга» у номінації «Краще навчальне видання та підручники». Ось і цього року за підсумками експертних оцінювань відзначили колектив авторів – викладачів та науковців кафедри техногенної та цивільної безпеки і видавництво університету за навчальний посібник «Актуальні питання цивільного захисту». Над книгою працювали: В. А. Дубінін, канд. військ. наук, доцент; В. І. Ізотов, викладач; Л. М. Маркіна, д-р техн. наук, доцент, завідувач кафедри; О. Ю. Савіна, старший викладач; П. В. Штейн, старший викладач, а також В. В. Ляшенко, доцент кафедри ПУА ММІРЛ Відкритого міжнародного університету «Україна».

З метою висвітлення науково-дослідницької діяльності науково-педагогічних працівників Навчально-наукового гуманітарного інституту та Факультету екологічної та техногенної безпеки НУК ім. адм. Макарова **Наукова бібліотека НУК ім. адм. Макарова** підготувала два бібліографічних покажчики за напрямками їхньої роботи.

В серії «Біографії вчених НУК ім. адм. Макарова», яку було започатковано у 2002 році, було видано біобібліографічний покажчик «Горбов В. М.». Він увійшов окремим розділом до Зведеного біобібліографічного покажчика «Літературна емігія в особах», який створено під егідою МОБА.

Національний університет кораблебудування імені адмірала Макарова є фундатором олімпійської освіти Миколаївщини. Уже двадцять років навчальний заклад здійснює підготовку фахівців за спеціальністю «Олімпійський та професійний спорт». З нагоди ювілею в березні поточного року в **Науковій бібліотеці університету** відбувся святковий захід. За підтримки регіонального відділення Національного олімпійського комітету (РВ НОК) України в Миколаївській області та Олімпійської академії України в бібліотеці відбулось відкриття олімпійського куточка. Виконавчий директор РВ НОК України Вадим Кучмій презентував і передав книгозбірні колекцію літератури на олімпійську тематику.

23 червня 2021 року фахівці **Миколаївської обласної бібліотеки для дітей ім. В.О. Лягіна** завітали до маленьких вихованців дитячого спеціалізованого оздоровчого центру «Орлятко» в селі Рибаківка. Відбулося відкриття патріотичного фестивалю «Я гордий тим, що українець зроду», присвяченого 25-річчю Конституції України та 30-річчю Незалежності України.

Діти з захопленням взяли участь у патріотичній грі-квесті «В серці маю Україну». П'ять команд вирушили «мандрувати» квест-стежками. На зупинках під назвами «Загадкова», «Казкова», «Мандрівка», «Козацька» та «Символи України» вони отримували завдання, для виконання яких слід було проявити кмітливість, знання історії України, її символів тощо. За правильні відповіді дітлахи отримували конверти з літерами. На завершення квесту, розташували літери у певному порядку, вони склали девіз заходу: «В серці маю Україну!». Всі учасники квесту були активними та спритними. Вони показали, що шанують та знають історію рідної країни, її сьогодення, є справжніми читайликами.

Але яке ж свято без книги? Бібліотекарі задалегідь потурбувалися про книжкові подарунки для своїх маленьких друзів. Вони оголосили через Інтернет про збір книг для вихованців «Орлятка». Було зібрано близько трьохсот книг і журналів від небайдужих людей.

Діти й вихователі щиро дякували за подароване свято і запрошували бібліотекарів на гостини упродовж літа.

Бібліотекарі відділу обслуговування дітей дошкільного віку та учнів 1-4 класів **Миколаївської обласної бібліотеки для дітей ім. В. О. Лягіна** запропонували учням 2–4 класів миколаївських шкіл стати членами журі, яке вибере найкращого сучасного європейського автора та його книжку під час літературного круїзу «Книжкове євробачення по-дитячому».

Захід відбувся 21 травня і був дуже насиченим. Діти мандрували країнами Європи, знайомилися

Миттєвості бібліотечного життя

з письменниками і книгами, переглядали буктрейлери, грали в інтерактивні ігри, склали LEGO-робота.

А переможцями стали книги: А. Ністрат «Рокі. Мій друг із серцем та гвинтиками», А. Ціллат «Флечер. Діло, що смерділо» та С. Кольб «Вівсяна банда. Вітер у гривці».

20 та 21 травня бібліотекарі відділу обслуговування дітей та учнів 1–4 класів **Миколаївської обласної бібліотеки для дітей ім. В.О.Лягіна** не тільки святкували День Вишиванки, а ще й знайомили школярів з дуже класною, молодію і талановитою миколаївською письменницею Анною Софіною. Діти 1–2 класів школи №59 були в захваті від пані Анни і від колективної книги «Дивозбірка для допитливих дітей», яку вона презентувала як одна зі співавторок. Дуже легко, цікаво, весело ми знайомилися з казками. А 16 червня відбувся Обласний методичний день за участю письменниці.

Новий формат

Бібліотека сьогодні повинна бути цікавою, інформаційно наповненою, естетично привабливою. Наша книгозбірня може пишатися своїми фондами та вмінням їх представити своєму читачеві. Так, наприклад, ми намагаємось створювати інсталяції під час оформлення книжкових виставок, адже добре знаємо, що інтерактивні експозиції привертають увагу, «чіпляють» читача, допомагають дитині або підлітку стати ближче до книги, посилюють інтерес до книжкової виставки, бажання взяти книгу з полиці, розгорнути, прочитати.

Одна з найяскравіших книжкових інсталяцій нашої бібліотеки називається «Вмикай мозок! Читай книги!» В центрі – головний мозок людини. Його ліва частина, абсолютно біла і гладка, знаходиться на поверхні телевізора. Права, зі звивинами і мерехтливими світлодіодами, які символізують нейронні зв'язки головного мозку, знаходиться на тлі книг. Ми часто запитували наших читачів різних вікових груп, як вони розуміють цю інсталяцію?

Виставки-інсталяції в дитячій бібліотеці

Відповіді за формою і змістом були різними, але сенс завжди приблизно такий: «Коли ми читаємо, наш мозок працює. Коли ми дивимось тільки телевізор, за нас думають інші».

Ще одна незвичайна книжкова виставка-інсталяція «Книги – на подіум!» На цьому подіумі – найстильніші, найвідважніші герої книг. Сьогодні вони – моделі: Джен Ейр, Гаррі Поттер, Буба, Мавка. Який одяг носять персонажі книг? І який вигляд повинен мати сучасний літературний герой? Ви не знаєте? Тоді приєднуйтесь до нас!

До Дня Європи ми підготували ще одну виставку-інсталяцію «Відкрий Європу для себе!», яка розкриває видатні туристичні місця континенту, знайомить з пам'ятками культури й мистецтва.

Не секрет, що сучасні діти, які живуть в століття Інтернету, краще сприймають інформацію візуально. На мою думку, таке знайомство з літературою – відмінний старт для майбут-

нього читача. І ми працюємо над тим, щоб у бібліотеці дітям було комфортно й цікаво серед хороших книг.

Віталіна Балашова,
зав. бібліотекою для дітей №11

Інтерактивний простір в бібліотеці

Сучасна бібліотека вже пододала довгий шлях від місця, де зберігаються книги, до відкритого багатофункціонального простору з широким спектром інформаційних і культурних послуг. Але процес якісних змін і адаптація нашого простору під запити і потреби сучасних користувачів все ще актуальні. А нове покоління користувачів, що відкриває Youtube швидше, ніж абетку, потребує нових форм взаємодії з інформацією, комунікації, організації дозвілля.

Отже, на часі виявився проєкт Громадського бюджету «Інтерактивний простір «Казка», який реалізувати на базі бібліотеки-філії №2 «Колобук» запропонував у 2020 році його автор, маркетолог і дитячий письменник Євген Погорелов. Проєкт отримав підтримку городян. І в 2021 році почалась робота з його реалізації.

Основна ідея проєкту полягає у формуванні єдиного інклюзивного інтерактивного бібліотечного простору, створення майданчиків для роботи з різноманітним цифровим контентом, відпочинку та дозвілля, цікавого спільного проведення часу для дітей, зокрема з обмеженими можливостями.

Сьогодні дитячі бібліотека є одним з найбільш доступних центрів інформації, освіти, дозвілля для дітей з обмеженими можливостями. Ми намагаємось зробити бібліотеку місцем комфортного спілкування дітей зі світом, пошуку нових друзів, однодумців. Тому одним з пріоритетних напрямків роботи бібліотеки

стає якісне обслуговування дітей, які мають проблеми зі здоров'ям. Під час планування роботи з такою категорією читачів ми звертаємо особливу увагу на забезпечення рівного доступу до ресурсів бібліотек і різних видів інформації, як на друкованих, так і електронних носіях. Ми намагаємось зробити бібліотеку зручною для обслуговування людей з обмеженими фізичними можливостями: зручний для в'їзду візочків поріг, розширення дверних отворів, обладнаний санвузол, маркери на дверях тощо.

Створення інтерактивного простору в бібліотеці стане ще одним вагомим внеском в цю роботу, допоможе не тільки успішній соціалізації в суспільстві, але відкриє додаткові можливості для творчості, спілкування, появи нових захоплень. Проєкт має назву «Казка», а бібліотека має багато інформаційних ресурсів (книг, періодичних видань, електронних видань – зокрема, власних) для того, щоб бути надійним партнером у цьому проєкті. До речі, він також передбачає придбання нової літератури важливої тематики: з інклюзії й виховання, книжки серій «Казкотерапія», «Крупним шрифтом», дитячі книжки з сенсорними доріжками та аудіосупроводом.

А найголовніше – простір бібліотеки поповниться новим устаткуванням і облаштованими місцями для комфортного розташування дітей. Ми отримуємо інтерак-

тивну панель з програмним забезпеченням ActivInspire, яка розкриває нові можливості отримання інформації (можливості збільшення контенту, інтерактивно-сенсорної взаємодії) та підвищує зацікавленість дітей до отримання інформації.

Використання інтерактивних форм роботи – це актуальна практика багатьох бібліотек світу. Застосування сучасної мультимедійної панелі надасть можливість і дітям, і їхнім батькам, а також педагогічним фахівцям використовувати нові інструменти в роботі з певними категоріями дітей, а також додаткові методики, як-от казкотерапія та сторі-телінг.

Упевнені, що використання інтерактивних технологій, нових книг і дидактичних матеріалів допоможе нашим користувачам зробити пошук інформації більш змістовним і цікавим, а дозвілля – яскравим. А бібліотека зробить своє освітнє середовище більш привабливим, інформаційний простір – комфортним, здолає новий щабель для виконання своєї культуротворчої місії.

Вікторія Сокрут,
зав. бібліотекою для дітей №2.

Кулінарні рецепти на сторінках художніх творів: як читати книжки зі смаком?

У період карантину ЦМБ ім. М.Л. Кропивницького призупинила обслуговування користувачів, як і більшість закладів культури. Проте наша бібліотека успішно адаптувалася до дистанційних умов роботи, вдосконалюючи нові методи взаємодії з читацькою аудиторією через соціальні мережі. Брак живого спілкування дуже неприємний, але він зміг надихнути нас на нові цікаві ідеї. Саме тому фахівці ЦМБ ім. М.Л. Кропивницького Інна Яслик та Ганна Сергієнко вирішили розробити цикл відеопорад для кулінарів-аматорів «Читай зі смаком».

Погодьтеся, що під час знайомства з книгами читачі найчастіше стежать за перипетіями сюжету, але не звертають увагу на гастрономічні смаки головних героїв і їхні трапези. Інколи в книгах трапляються такі цікаві рецепти, що хочеться відкласти книжку й приготувати незвичайну страву, яку так вихваляють персонажі. «Чому б нам не провести кулінарний експеримент?» – подумали ми й одразу взялися до справи.

«Читай зі смаком» – це

проект, в якому ведучі готують страву з певного художнього твору. Форма – відеорецепти, що публікуються на YouTube-каналі бібліотеки раз на місяць. Тематична складова випусків пов'язана зі святами та урочистими подіями, які активно відзначають у світі та в Україні. Так, на розробку пілотного, лютневого випуску «Читай зі смаком» нас надихнула книга Марселя Пруста «На Сваннову сторону». У творі міститься опис ніжного печива «Мадлен». Його рецепт простий та невибагливий – це саме те, що потрібно напередодні Дня закоханих, коли хочеться приємно здивувати свою половинку.

До Всеукраїнського тижня дитячої та юнацької книги авторки проекту віднайшли новий рецепт в історіях фінської письменниці Туве Янссон про пригоди Мумітролів та їх друзів. Гадаємо, що допитливим дітлахам було цікаво готувати смаколик із книги, яку, ми впевнені, вони читали багато разів. А в перший день літа, коли в Україні і в світі відзначали День захисту дітей, авторський «цех» відшукав

Новий формат

цікавий рецепт смачних вафель в книзі Марії Паар «Вафельне серце». Ви ж читали цю полунично-сонячну книжечку про дитинство, смаколики, дружбу й веселощі?

У художній літературі можна знайти безліч різноманітних, подекуди екзотичних рецептів, але ми намагалися відібрати ті, які легко та швидко втілити у реальність – щоб у кожній господині, яка стежить за нашими випусками, знайшлися на кухні необхідні інгредієнти для приготування конкретної страви.

Зазвичай зйомки проекту «Читай зі смаком» проходять весело та з гумором, а приготованою їжею ми пригощаємо колег, які з нетерпінням чекають зйомок наступних випусків, щоб поласувати новою стравою.

Перед тим, як приготувати що-небудь смачненьке, не забувайте зазирнути на сторінки художньої літератури, бо хто ж, як не талановиті митці, дадуть нам можливість пізнати кулінарні шедеври. А ще вмикайте черговий випуск «Читай зі смаком», адже ми добираємо для вас найкращі рецепти.

Готуйте разом з нами, читайте зі смаком. Захопливих вам книжок і смачних страв!

Яслик Інна,
бібліотекарка
читального залу
ВОК ЦМБ

ім. М.Л. Кропивницького

Територія дитинства

#ЛітоКрутезне в бібліотеці на Озерній

Настало довгоочікуване літо, а це – 92 дні свободи, 2208 годин щастя, 132480 хвилин блаженства, 7948800 секунд яскравості. Літня пора – унікальна можливість створити в бібліотеці для дітей простір творчості й спілкування разом із книгою, це можливість залучення нових читачів до бібліотеки, а ще – час захопливих ігор, барвистих свят, змагань, конкурсів, пригод і подорожей.

Книжкове літо-2021 розпочалось у нас ще до початку канікул – з оформлення в бібліотечному фое барвистого фотоколажу «Читали! Читаємо! І будемо читати!», на якому були репрезентовані роботи переможців та учасників фотоконкурсу «Я і моя улюблена книга».

Літні канікули в бібліотеці почались традиційно з яскравого свята – презентації марафону літніх читань «На казкових вітрилах у книжкове Літо». На його відкриття ми запросили казкаря Євгена Погорелова. Письменник презентував книжки і подарував свої казки всім учасникам свята, а найактивніші читайлики отримали ще й солодощі від адміністрації Заводського району.

Справжнім сюрпризом для наших постійних відвідувачів став бібліопікнік «Місце зустрічі – країна дитинства» до Дня захисту дітей. Пікнік передбачає розваги на природі, тож бібліотекарі запропонували своїм гостям-читачам цікаву програму з хорошими книгами, різноманітними конкурсами та іграми. Діти з великим задоволенням спробували на смак новинки літератури й оцінили «Інформаційний коктейль», «Релакс ранковий», «Казковий фреш», «Загадкове асорті» тощо.

Ті наші користувачі, які люблять бути онлайн,

змогли долучитися до «Книжкового паті у віртуальному форматі» та до проекту #ЛітературнаСереда на бібліотечній сторінці в Facebook, на якій ми презентуємо сучасну українську та зарубіжну літературу, книги для літнього ненаудного читання, інтерактивні плакати, віртуальні подорожі, онлайн-вікторини тощо.

Улітку наші читачі охоче зустрічаються з друзями у бібліотечному Game Room – ігровій кімнаті для настільних ігор, інтелектуальних розваг та творчого розвитку. Саме тут відбуваються інтелектуальні спринти, літературні батли, конкурси. Найулюбленішими іграми наших читачів-підлітків є «Монополія», «Ерудит», «Хто Я», «Твістер» і «Літературний крокодил». А ще на базі бібліотеки працює літній кінотеатр, який вже традиційно пропонує усім бажаючим фільми за шкільною програмою, віртуальні екскурсії, пізнавальні мультфільми.

Читачам до вподоби і незвичайні свята, які ми організовуємо влітку. Пізнавальним

та дуже смачним виходить День морозива і солодке свято «Весела країна Шоколандія». Всім охочим пропонуємо здійснити солодкий екскурс «Шоколад в мистецтві: живопис, кіно та література», знайомство з історією цього продукту, з надзвичайними шоколадними рекордами, музеями та пам'ятниками шоколаду, а завершується свято віртуальним показом шоколадних суконь та ігровою програмою «Все буде в шоколаді».

Ми не тільки чекаємо своїх читачів у приміщенні, а й виходимо до них назустріч у двори, парки та сквери. Протягом літа працює «Літературна альтанка в читай-дворіку», «Book-camping» у парку Ліски – відкриті майданчики для читання, відпочинку та розваг.

Літо триває, і двері інтерактивної бібліотеки для дітей №6 гостинно відчинені для всіх, хто прагне провести його весело і змістовно, адже у бібліотек канікул не буває!

С.М. Поточняк,
завідувачка бібліотекою
для дітей №6

100 років служіння освіті, науці та культурі

2020 рік був особливим для Національного університету кораблебудування імені адмірала Макарова та його Наукової бібліотеки – вони відзначили свій сторічний день народження. З нагоди поважного ювілею працівники бібліотеки підготували численні інформаційні відео- та друковані матеріали, організували низку цікавих заходів для своїх користувачів.

Серед знакових подій ювілейного року слід виокремити видання книги про сторічну діяльність книгозбірні «Університетська бібліотека: від традиційної до цифрової». Це видання – результат кропіткої дослідницької праці провідних фахівців бібліотеки на чолі з директором закладу Т. М. Костирко. У ньому досліджено історію становлення та пріоритетні напрямки діяльності бібліотеки навчального закладу із широким залученням матеріалів з історії та розвитку книгозбірні впродовж 100 років (1920–2020 рр.): архівних документів, книг з історії університету, звітної документації бібліотеки, спогадів ветеранів бібліотечної справи, фотоматеріалів. Дослідження ґрунтується на детальній хронології основних подій та етапів розвитку. Книга побачила світ у видавництві НУК ім. адм. Макарова.

До визначної події режисер В. Кірчев разом із фахівцями бібліотеки створив документальний фільм «Університетська бібліотека: безмежний світ знань», який можна переглянути за посиланням: <https://www.youtube.com/watch?v=Q2d6ZacV5jU>

Знаменною подією ювілейного року стало урочисте відкриття Музею історії НУК. Його створення стало можливим завдяки підтримці ректорату та плідній праці багаторічного дослідника галузевої історії В. В. Мацкевича. Експозиції музею репрезентують віхи розвитку легендарного навчального закладу: тут є макети кораблів та суден, прилади різних епох, унікальні фотографії, документи та нагороди. Особливу увагу глядачі звертають на рідкісні видання з історії кораблебудування, старовинні рукописні книги викладачів.

У межах святкування ювілею у відділах книгозбірні відбулись інформаційно-просвітницькі заходи: медіа-екскурсії-презентації «МКІ – УДМТУ – НУК: славетний шлях до ювілею»,

інформаційні дайджести «Бібліотека відома та невідома», виставка hand-made «Майстерність рук людських» (вироби ручної роботи працівників НУК ім. адм. Макарова) тощо. Для шанувальників книги було організовано експозиції книжково-ілюстративних видань, що розповідають історію університету та його бібліотеки і виконують роль провідника у світ її скарбів.

У день професійного свята – Всеукраїнський день бібліотек – у широкому й теплому колі шанувальників та друзів відбулись офіційні урочистості з нагоди ювілею книгозбірні. Привітати бібліотеку з визначною подією прийшли поважні гості – адміністрація університету, голова Миколаївської обласної бібліотечної асоціації, видавці, науковці, викладачі й студенти, ветерани бібліотеки, колеги, з якими пов'язує багаторічна плідна співпраця. У святково прикрашеному залі, в якому відбувались урочистості, широку увагу привернула креативна книжкова інсталяція у вигляді ювілейного торта із цифрою

«100» від наших бібліотекарів. Гостям запам'яталися демонстрація документального фільму «Університетська бібліотека: безмежний світ знань», з яким було здійснено подорож довжиною у 100 років, та презентація книги «Університетська бібліотека: від традиційної до цифрової» про сторічну діяльність Наукової бібліотеки НУК ім. адм. Макарова.

Хвилюючою та урочистою частиною свята стала церемонія нагородження за сумлінну працю, високий професіоналізм багатьох працівників бібліотеки. З нагоди такого величного ювілею було вшановано тих, хто присвятив бібліотечній справі усе своє життя, та відзначено молодих фахівців, які поповнили наш колектив.

Увазі гостей заходу також було представлено розгорнуту інформаційну експозицію «100 років служіння освіті та науці», яка висвітлила багатогранну діяльність Наукової бібліотеки; виставку видань, подарованих бібліотеці, з автографами авторів; яскраву виставку світлин «Миттєвості сторіччя», а також виставку перлин фонду бібліотеки – рідкісних та цінних видань з історії флоту та суднобудування. Подарунком для ювілярів та всіх, хто завітав на свято, стали виступи солістів колективу спортивно-бального танцю «Ньюанс».

Отже, перегорнуто 100-ту сторінку історії бібліотеки, багатої на визначні події та славні імена, попереду безперервний шлях – шлях удосконалення в царині інформації, освіти, науки.

О. В. Белодєд,
завідуюча відділом
бібліотечного маркетингу,
інноваційної
та методичної роботи НБ НУК
ім. адм. Макарова

Будь профі!

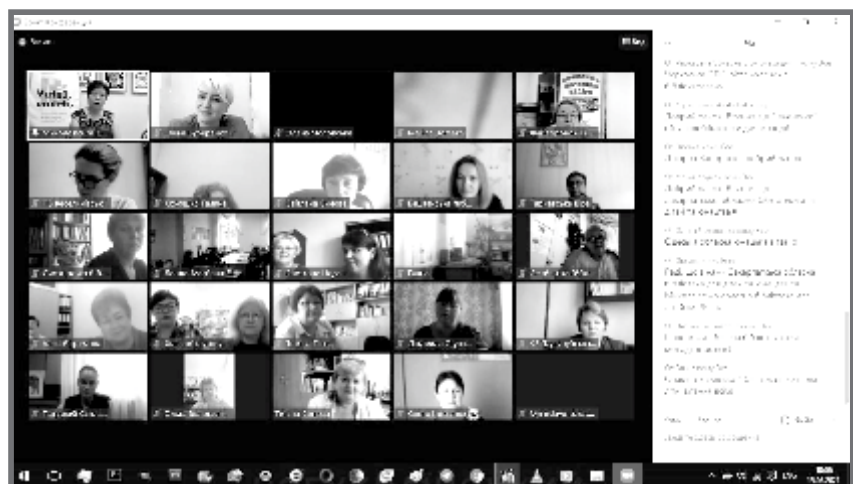
Коли юність хоче читати

15–16 червня 2021 року Миколаївська обласна бібліотека для юнацтва приймала в онлайн-форматі ювілейний V Всеукраїнський молодіжний бібліокараван «Читай, юність!», який ініціювала Державна бібліотека України для юнацтва (ДБУ). Участь у цьому заході, що покликаний об'єднувати міста і бібліотеки України, популяризувати читання, українську літературу і її творців, підвищувати інтерес громад до бібліотек, взяли понад сімдесят представників бібліотечних спільнот України і Миколаївщини.

Першими учасників бібліокаравану вітали начальниця управління культури, національностей та релігій Миколаївської ОДА Олена Буберенко, заступниця директора з науково-методичної роботи ДБУ Тетяна Сопова і директорка Миколаївської обласної бібліотеки для юнацтва Наталія Ткаченко. Після вітальних слів відбулася експрес-презентація «Маршрутами Бібліокаравану», що розповіла про попередні міста його проведення – Одесу, Львів, Харків, Дніпро, про задіяні бібліотеки-бази, їхні формати і заходи. Відеовізитівка «Вас вітає Миколаїв!» познайомила бібліотекарів з усіх куточків України з цікавинками і туристичними магнітами «міста на хвилі». Переглянувши відео «Публічний звіт МОБЮ за 2020 рік», учасники здійснили віртуальну екскурсію відділами бібліотеки, дізналися про пріоритетні проекти, найцікавіші події та професійні досягнення минулого року.

Доповідь Тетяни Сопової була присвячена рекомендаціям IFLA (МФБА) щодо поповнення та оновлення бібліотечних фондів. Спікерка також проаналізувала реальний стан справ щодо фондів у юнацьких бібліотеках, презентувала Стратегію розвитку читання на 2021–2026 роки та результати моніторингу регіональних бібліотечних програм, спрямованих на популяризацію читання серед молоді. Доповідь «Код читання покоління Z» Галини Гич, кандидати педагогічних наук, доцентки, завідувачки кафедри теорії та методики мовно-літературної та художньо-естетичної освіти Миколаївського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти (МОІППО), викликала дискусію серед присутніх. Погляди на окремі аспекти (не)читання серед підлітків і молоді у теоретико-науковця та практиків-бібліотекарів виявилось трохи різним. Чат ряснів думками і коментарями щодо форматів і новітніх моделей читання, міркуваннями про психологічні особливості сучасних підлітків.

(Продовження на стор. 12)

Коли юність хоче читати

(Продовження, початок на стор. 11)

В.о. начальника управління інформаційної діяльності та комунікацій з громадськістю Миколаївської ОДА Олена Іваненко розповіла про обласну та міську програми підтримки книговидавництва. Практичним досвідом участі в цих програмах поділилась видавчиня Ірина Гудим. Тему співпраці видавців, письменників і бібліотекарів продовжила завідувачка науково-методичного відділу МОБЮ Ірина Бринкіс, яка проаналізувала бібліотечні форми знайомства читачів із миколаївськими письменниками: виїзні інформаційні сесії та фестивалі молодіжної книги в містах і селищах області, літературні вечори та вебінари за участі письменників, молодіжні літконкурси і обласні літературні проекти. Провідна бібліотекарка МОБЮ Тетяна Гервасєва презентувала один із таких масштабних проєктів під назвою «Трикутник агентів змін: читацька компетенція бібліотекарів, вчителів, молоді». Він був реалізований бібліотекою спільно з Миколаївською обласною організацією Національної спілки письменників України і МОІППО. Фахівчиня докладно зупинилася на кожному з етапів проєкту: вивчення проблеми, промоція читання, узагальнення отриманих результатів і

Будь профі!

напрацювання методичних рекомендацій, розповіла про використані форми і методи.

У межах ще одного бібліотечного проєкту промоції видань, отриманих від Українського інституту книги для поповнення фонду, – «Смак-Book від УІК» – учасники бібліокаравану поспілкувалися про книжкові новинки, зарубіжні бестселери, творчість молодих українських письменників із менеджеркою видавництва «Vivat» Надією Кузінською і топовою авторкою сучукрліту Анастасією Нікуліною.

Під час літературно-історичної толоки «Гетьманська Рада» за участі письменниць із Миколаєва, Херсона і Запоріжжя Галини Запороженко, Оксани Зененко і Ярослави Дегтяренко учасники обговорили 30-річчя Незалежності України, її шляху до цієї події, обмінялися думками щодо ролі окремих гетьманів в українській історії. Окрім того, міркували, як позбутися стереотипів у сприйнятті деяких видатних історичних діячів і навіть продемонстрували свої знання та уважність під час інтерактивної тематичної гри.

Голова Миколаївської обласної організації НСПУ Віра Марущак підсумувала результати 47-річної діяльності літе-

ратурного осередку і познайомила присутніх зі своїм доробком. Свої вірші декламували поетеси Тетяна Свірська і Ольга Славна, а бібліотекарі підготували творчі експрес-візитівки інших членів спілки: Лариси Матвєєвої, Світлани Іщенко та Ольги Сквірської. Анна Софіна, Олена Півненко і Олександра Філоненко презентували свою прозу. Художниця Світлана Чебанова поділилася ілюстраторськими лайфхаками, розповівши про роботу над книгами Євгенії Бардіної «КамОСвет» или записка из таинственного прошлого», збіркою балад Ованеса Туманяна «Крапля меду» у вільному перекладі Наталії Ткаченко, дизайном обкладинки роману-хроніки «Намальовані люди» Міли Іванцової та інших видань.

Літературно-музичне об'єднання «Молодість у віршах», яке вже протягом трьох років діє при бібліотеці, репрезентували молоді поетеси, а віднедавна ще й бібліотекарки Валентина Гавришко і Олександра Бережна. Не злічити літературників, квартирників, творчих батлів, поетично-музичних подій на різних локаціях міста, що їх організувала творча молодь за цей час! Валентина, Олександра та учасниця об'єднання Амалія читали свої вірші, співали пісні під гітару. Відтак естафету підхопила Юлія Кімаковська, яка поділилася досвідом реалізації бізнес-проєкту першої в нашому місті кав'ярні-книгарні.

Продовжували дводенний бібліокараван виступи колег з обласних бібліотек для юнацтва / молоді із Запоріжжя, Житомира, Львова, Кропивницького, Дніпра, Тернополя, Сум, а також Баштанської публічної бібліотеки. На завершення було підведено підсумки заходу, обговорено виступи та практики і намічено нові маршрути.

Оксана Ярмоленко,
заступниця директора
з основної діяльності
Миколаївської обласної
бібліотеки для юнацтва

Будь профі!

Непростий 2020 рік суттєво змінив культурне життя регіону, зокрема й роботу дитячих бібліотек міста. Утім, незмінною залишилась наша традиція напередодні Нового року аналізувати власні творчі досягнення за рік та підбивати професійні підсумки. Цього року змінився лише формат: через карантинні обмеження професійний челендж «Увімкни креативність» пройшов онлайн на платформі Zoom.

У нових умовах нашу роботу довелося переформатувати, але бібліотечні фахівці прийняли цей виклик, скористалися часом карантину, насамперед для підвищення кваліфікації, впровадження інноваційних форм роботи, прояву свого творчого потенціалу. Кожна з дитячих бібліотек у свій спосіб «увімкнула» креативність й охоче поділилась досвідом під час челенджу – своєрідного виклику, який висувують нам сучасні умови бібліотечного життя.

Присутніх привітала директорка Центральної міської бібліотеки для дітей ім. Ш. Кобера і В. Хоменка Наталя Семілет. У своїй промові вона зробила своєрідну ревізію можливостей та ресурсів бібліотек для дітей в умовах стрімких змін. Хронограф подій карантинного 2020 року, аналіз викликів та ризиків, які постали перед дитячими бібліотеками, підготувала заступник директора Г. Гречко. Продовжив професійний челендж коментований показ відеороликів з найвагомішими подіями бібліо року, що

Професійний челендж «Увімкни креативність»: нові виклики й можливості дитячих бібліотек

минає. Серед професійних креативностей назвемо такі:

- ◆ відеонарис «Бібліотечні наративи 2020», що підготувала бібліотека для дітей №2;
- ◆ професійні нотатки «Бібліотека і читач: творимо разом» (бібліотеки №3, 10, 11);
- ◆ музична візитівка «Читай-сіті-читають всі!» (бібліотека №4);
- ◆ відеококтейль «Нашу креативність вже увімкнено!» (бібліотека №7);
- ◆ профі-спринт «2020. Долаємо перешкоди» (бібліотека №5);
- ◆ творчий звіт «Сучасна бібліотека – сучасним дітям» (бібліотека №6);
- ◆ замальовки «Нові виклики, нові можливості, нова бібліотека» (бібліотека №8).

Після перегляду роликів колеги мали можливість вис-

ловити свої враження, обговорити досягнення та труднощі бібліотечного життя за рік. Було зроблено важливий висновок: фахівці доклали зусиль для того, щоб читач не залишив дитячі бібліотеки міста. Ми зрозуміли, що вміння швидко пристосовуватися до змін є основним викликом, і ми його прийняли і впорались із завданням. Складний рік дав нам унікальний досвід, який ми плануємо застосовувати й надалі. Тож челендж завершився плановими орієнтирами на подальшу перспективу.

Ірина Базиленко,
зав. відділом ЦМБ для дітей
ім. Ш. Кобера і В. Хоменка,
Катерина Толокнова,
провідний методист ЦМБ
для дітей
ім. Ш. Кобера і В. Хоменка

Молодіжний простір у Братському

27 червня з нагоди відзначення 25-ї річниці Основного Закону України та Дня молоді, у дворіку Братської центральної бібліотеки відбулася розважальна програма «Читання під парасольками», під час якої було презентовано молодіжний простір для відпочинку та змістовного дозвілля просто неба в центрі селища.

Поряд із бібліотекою було впорядковано зони відпочинку: встановлено захисні парасольки для охочих почитати і ліхтарики, споруджено конструкцію «Я люблю Братське». Тож відтепер сюди можна приходити в будь-який час і за будь-якої погоди – релаксувати, займатися творчістю, реалізовувати свої ідеї, гарно проводити час.

На церемонії відкриття до присутніх з вітальним словом звернувся керуючий справами Братської селищної ради Д.П. Козеревич. Він висловив подяку спонсорам, за підтримки яких

Бібліотечна Миколаївщина

було організовано молодіжний простір, і майстрам, котрі виготовили його складові.

До привітань приєдналася директорка Братської ЦБС С.Б. Недашківська. Вона особисто подякувала голові Братської селищної ради Н.О. Собко за створення місця відпочинку біля бібліотеки і нагородила лідерів читання Софію Шмаленко і Костянтина Диренка.

Братчани поринули в розважальну програму, яку провів ведучий Артур Шмаленко, відвідали мистецьку зону «Україна – це ми» і влаштували селфі-сесію. Для найменших мешканців селища провели ігри, безпрограшну лотерею та підготували солодкий сюрприз. Святкову атмосферу заходу створювали талановиті дівчата Вікторія Горшкова і Софія Шмаленко.

Ми впевнені, що відкриття молодіжного простору – це старт великих змін у проєкті Братської ЦРБ на майбутнє, великий внесок у розвиток молоді та майбутнє громади.

Світлана Недашківська,
директорка Братської ЦБС

Багатогранна постать Лесі Українки

Леся Українка. Визначна особистість української літератури, сильна духом донька Прометей. Крізь століття лине її величне слово, торкаючись кожної душі невидимим дотиком.

У переддень відзначення 150 річниці від дня народження письменниці, юні читачі 10 та 11 класів Сланецької гуманітарної гімназії здійснили літературну мандрівку «Стежками Лесиної долі»,

яку для них підготувала бібліотекарка Сланецької центральної бібліотеки.

Юнаки та дівчата дізналися про цікаві факти з життя Лесі Українки, досліджували 10 іпостасей відомої письменниці, відповідали на питання вікторини, знайомилися з книгами про видатну письменницю. Особливо привернуло увагу присутніх видання, в якому містилися фотокопії листів Лесі Українки і молодь змогла побачити, як багато років тому створювалася літературна спадщина видатної українки.

На згадку про зустріч, бібліотекарка подарувала присутнім тематичні книжкові закладки.

Анастасія Чорна,
бібліотекар відділу соціокультурної діяльності
Сланецької центральної бібліотеки
Комунального закладу «Публічна бібліотека
Сланецької селищної ради Миколаївської області»

Книжковий великодній кошик

У переддень великого свята Воскресіння Христового Єланецька центральна бібліотека презентувала для своїх відвідувачів тематичну виставку «Книжковий великодній кошик», на якій було представлено цікаву інформацію про народні традиції святкування Великодня, обряди та звичаї, а також вітальні листівки-сюрпризи.

Коли бібліотека отримує нові книги – це завжди свято. Можна освіжити книжкові полиці і порадувати читача. Цього разу я мала змогу презентувати юним книголюбам двотомник «Це зробила вона» та «Це теж зробила вона», що містить цікаві, яскраві, неординарні історії про відомих українських жінок.

Першими смакували новинку учні 5(9) класу (кл. кер. В.В. Гордієнко) і 7 (11) класу (кл. кер. С.М. Пагор) Єланецької гуманітарної гімназії. Разом з хлопцями та дівчатами ми познайомилися з відомими особистостями і їхніми досягненнями: з авіаконструкторкою

Ці сильні українські жінки

Єлизавета Шахатуні, яка на чолі своєї команди розраховувала міцність літаків серії «Ан», снайперкою Людмилою Павличенко, механізаторкою сільського господарства Пашею Ангеліною тощо.

До знайомства з книгами долучилися й учні Єланецького професійно-аграрного ліцею. Спільно з вихователем гуртожитку О. Кравчиною було проведено виховну годину, під час якої відбулася бесіда про гендерну рівність і презентація двотомника.

Сто історій успіху, сто визначних жінок України, які не поступляться чоловікам своєю волею і майстерністю – нам є чим пишатися!

Анастасія Чорна,
бібліотекар відділу соціокультурної діяльності
Єланецької центральної бібліотеки
Комунального закладу «Публічна бібліотека
Єланецької селищної ради
Миколаївської області

«Я у вишивку вплітаю свою любов і теплоту»

З року в рік святкування Дня вишиванки набуває все більшого розмаху, і до нього активно долучаються бібліотеки як центри краєзнавства. Так, цього року в Єланецькій центральній бібліотеці відбулася персональна виставка творчих робіт Ольги Скиби. На ній було репрезентовано картини, ікони, рушники, серветки та вишиванки.

Майстриня розповіла про свою творчість, зокрема про те, як вчилася вишивати, які матеріали використовує у своїй роботі.

«Любов до вишивання, – згадує пані Ольга, – прищепила мені бабуся. Її килими аж до Америки дійшли. Бабуся Ганя, долаючи біль,

який не давав їй роками спати після жахливої дорожньо-транспортної аварії, ночами вишивала рушники, килими. Їй вивішували полотно від однієї стіни до іншої і вона, стоячи в гіпсу годинами, забувала про розбите тіло, захоплена роботою. А пізніше сажала нас, малими, навколо килима, який вишивала сама, і ми за її підказками заповнювали різнокольоровими хрестиками полотно. Коли дорослі милувалися готовим вишитим килимом, ми теж з гордістю вискакували одне поперед одного і показували на квіти й листки, які малювали нитками.

(Продовження на стор. 16)

«Я у вишивку влітаю своєю любов і теплоту»

(Продовження, початок на стор. 15)

Складніші роботи я вже почала вишивати в дорослому віці.

Спочатку щось цікаве для донечки: звірята, пейзажі, потім ікони, картини, рушники. Люблю вишивати на подарунок. Багато хто замовляє мені вишивку як сувенір, для друзів із-за кордону. Мої роботи прикрашають оселі в Македонії, Хорватії. Люди радіють красі на полотні. А мені ще більше потішно від щастя інших, бо ж у вишивку я влітаю своєю любов і тепло. Я щаслива з того, що моє захоплення на користь і задоволення для інших. Для мене вишивання стало своєрідною відрадою, відпочинком від метушні буднів, ліками від тривоги й суму».

Виставку охоче відвідали мешканці селища. На власні очі вони змогли пересвід-

Бібліотечна Миколаївщина

читись, як, маючи голку з нитками, а ще талант і неабиякий терпець, можна створювати речі дивовижної краси, що надихають.

Анастасія Чорна,

бібліотекар відділу соціокультурної діяльності
Сланецької центральної бібліотеки
Комунального закладу «Публічна бібліотека
Сланецької селищної ради Миколаївської області

Неформальна освіта

Тиждень Відкритого Уряду в бібліотеці для юнацтва

З 17 по 21 травня 2021 року наша держава долучилася до проведення глобального Тижня Відкритого Уряду, який ініціював Керівний комітет міжнародної Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд». Програма передбачала проведення заходів, спрямованих на розвиток демократії, підвищення рівня відкритості державного управління, налагодження співпраці між громадянами, інститутами громадянського суспільства та органами влади всіх рівнів.

Миколаївська обласна бібліотека для юнацтва взяла участь у відкритих всеукраїнських заходах, а також організувала та

реалізувала низку власних івентів. Фахівці закладу провели онлайн для учнів, студентів, активістів громадських організацій і всіх охочих Школу цифрової грамотності «Покоління 2.0» та кластер активних громадян «Електронні сервіси на допомогу громаді».

18 травня фахівчині відділу «Інтернет-центр» Тетяна Руснак та Любов Савельєва презентували національну онлайн-платформу з цифрової грамотності «Дія. Цифрова освіта», що до її мережі партнерських хабів належить бібліотека. Вони розповіли про структуру сервісу, можливості і напрямки навчання, пояснили, що таке Цифрограм і як стати амбасадором проєкту. Учасники заходів дізналися, що курси «Дії» втілені в інноваційний формат освітніх серіалів, а спікерами є експерти-викладачі, українські селебріті, які навчають роз-

важаючи, підтримують діалог, жартують, імпровізують. У кінці кожного серіалу на вас чекає фінальне тестування, і за його результатами видається сертифікат. Нині на платформі розміщено 50 серіалів для різних цільових аудиторій.

Учні онлайн-школи цифрової грамотності «Покоління 2.0» вивчали курси «Медіаграмотність у часи пандемії» і «Про кібербулінг для підлітків». Бібліотекарки інформували, що згідно з дослідженням USAID, понад 80% українців читали або чули фейкові новини про COVID-19. Пандемія демонструє, наскільки небезпечною для життя може бути дезінформація і як швидко вона поширюється. Тож уміння аналізувати інформацію стає життєво необхідною навичкою.

Слухачі курсів дізналися від українських зірок, як і чому з'являються фейки, як людина потрапляє в пастку медіабрехні, як впливає на нас візуальний контент, чи варто довіряти блогерам; навчалися відрізняти фейки від фактів, розпізнавати маніпуляторів; отримували основні інструменти та методи аналізу новин і фактів, корисні лайфхаки для перевірки інформації та контенту на достовірність. Переглянувши серіал «Про кібербулінг для підлітків», вони отримали поради від Насті Каменських і Анни Трінчер, як протистояти хейту і тролінгу, а ще взяли на озброєння інформацію про чат-бот «Кіберпес» у Telegram і Viber – він допоможе видалити образливі коментарі з соціальних мереж і підкаже контакти служб допомоги.

Учасників онлайн-кластеру активних громадян «Електронні сервіси на допомогу громаді», який відбувся 19 травня, познайомили з курсами «Публічні консультації онлайн» та «Зірки е-демократії». Спершу слухачі дізналися, як ініціювати, організувати або брати участь у публічних консультаціях онлайн, навчалися формулювати власні запитання і правильно розуміти запитання інших, обгово-

Бібліотечна Миколаївщина

СВЯТО СЛОВЕСНОЇ ЧУТТЕВОСТІ

Березень багатий на визначні події для всіх, хто щодня опановує мистецтво слова і читає книжки. Відсвяткували День письменника – час відзначити і День поезії, свято словесної чуттєвості, вшанувати довершене вміння поетів лаконічно говорити про буття і власність негайно відгукуватись на радощі й рани світу.

Напередодні Всесвітнього дня поезії і з нагоди дня народження Ліни Костенко 19 березня 2021 року в сільській книгозбірні влаштували бібліо-сутінки. Наші читачі Т. Мовенко, Л. Мушина, Т. Колоніцька декламували вірші Л. Костенко, С. Єсеніна, Г. Король і місцевого поета В. Дмитренка, а В. Ткаченко прочитав власний вірш. Тут-таки ми вчилися добирати рими до слів і складати віршовані рядки. Книголюби зробили цей вечір дружнім і теплим, за що я їм дуже вдячна і сподіваюсь на нові цікаві зустрічі!

Олена Лозовська,

бібліотекар

Червонодолинської публічної бібліотеки
Широківської сільської ради

рювати з громадою результати консультацій, обробляти отримані дані тощо. Потім отримували актуальну інформацію про інструменти електронної демократії: електронні петиції, громадський бюджет, е-консультації, запит на отримання публічної інформації. Відтак закріплювали свої знання на практиці.

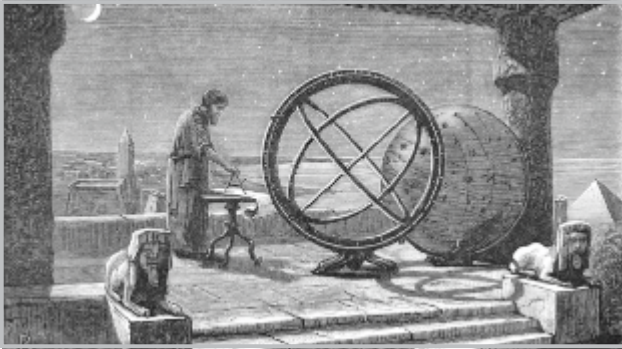
Наші заходи спеціально орієнтовані на молодіжну аудиторію і сприяють її залученню до прийняття рішень. Вони спрямовані на розвиток електронної демократії, цифрової грамотності та цифрової доступності.

Оксана Ярмоленко,

заступниця директора з основної діяльності
Миколаївської обласної
бібліотеки для юнацтва

Цікава математика, або Як ми в бібліотеці Землю міряли

Неформальна освіта

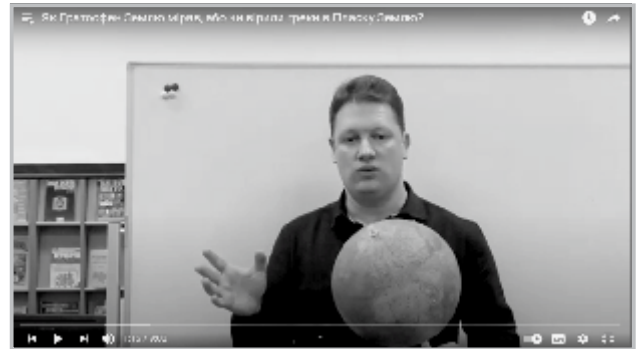

Сьогодні опанування бібліотекою YouTube важко назвати інновацією. Під час карантину навіть ті, хто лише планували заводити власний канал чи тільки цікавилися як робити стріми, сьогодні вже є активними користувачами сервісу. Про буктрейлери чи огляди книжок теж годі говорити. Колеги з інших міст і бібліотекарі провідних книгозбірень Миколаєва та області давно створюють чудовий продукт, і поряд із ними ми навряд чи можемо похвалитись чимсь особливим. Але про один проект, аналогів якому, можливо, ще немає на бібліотечних теренах (принаймні, ми таких не знайшли) хочемо розказати. Його ідею нам частково підказали читачі. А вони, як відомо, бувають різні. Одні з нетерпінням чекають нові надходження, а інші, особливо люди поважного віку, люблять перечитувати твори, що сподобалися їм ще в дитинстві. Так, за порадою до бібліотекарів звернувся наш постійний читач. Його цікавило, як розв'язати задачу з повісті Льва Кассіля «Швамбранія». Ось ця задача: «Із двох міст виїжджають в одному напрямку два мандрівники, перший після другого. Проїхавши кількість днів, яка дорівнює сумі верст, що вони проїжджають за день, вони зустрічаються і дізнаються, що другий проїхав 525 верст. Відстань між містами – 175 верст. Скільки верст на день проїжджає кожен?».

На щастя, в нашій установі працює справжній поціновувач математики, і не лише «по життю», але і за дипломом. В педагогічній бібліотеці завжди у нагоді педагогічна освіта. І розв'язавши цю задачу, ми вирішили записати цикл відео для читачів з послідовним розв'язком математичних цікавинок. Так з'явилося відео «Як розділити торт так, щоб усі були задоволені?». Ролик зацікавив аудиторію і викликав багато відгуків, тому ми зрозуміли, що рухаємось у правильному напрямку.

А одного разу ми вирішили виміряти

діаметр Землі. На відміну від деяких жителів XIX сторіччя (хоча кажуть, що і в XXI столітті є прихильники ідеї пласкої Землі), у стародавні часи освічені люди знали, що наша планета за формою приблизно нагадує кулю. Важко сказати, хто з греків першим озвучив цю ідею. Цікомо можливо, що це був Піфагор. Але найстаріший письмовий трактат з цим твердженням, що дійшов до нас, «Про рухому сферу», належить іншому математику – Автолику з Пітани, який народився років на двісті пізніше за Піфагора. Автолик вивчає сферу, що рівномірно обертається навколо осі, і кругові перерізи на ній: меридіани, паралелі. Тобто тезу про сферичну форму Землі було подано як даність, тому

виникає запитання: а чи був Автолик першим, хто озвучив цю ідею? І оскільки з формою Землі освічені греки вже визначилися, то на часі було зробити наступний крок – виміряти Землю.

Вважають, що першим це зробив Ератосфен у III ст. до н.е. Він був давньогрецьким науковцем і письменником, одним із найбільш талановитих вчених античності: займався математикою, астрономією, геодезією, географією, сам писав вірші й музику. Але нам цікавий його метод вимірювання діаметру Землі. Ератосфен розрахував розміри Землі не покидаючи Єгипту. Власне, про те, як греки Землю виміряли, ви можете дізнатися з нашого відео. А якщо ламаєте голову над цікавими математичними загадками – пишіть нам, спробуємо розв'язати разом!

Konstantin Nik,
науково-педагогічна
бібліотека
м. Миколаєва

Плейлист
«Математичні головоломки»
на YouTube

У пошуках української Атлантиди

Тридцятиліття відновлення Незалежності тисячолітньої української держави, яка на перехрестях кількох імперій, систем та мільйонів доль завжди була між неоднорідними за своїм духом, традиціями та світоглядом західною та східною цивілізаціями, – історичне. Україна, зберігши свою мову, традиції, фольклор, віру в Бога, піднісши до світового рівня національну культуру, а в наші буремні часи зупинила ворога, утвердила реноме однієї з найважливіших на світовій арені. Уродженець Богопілля, учень Олександра Довженка, поет-шістдесятник Микола Вінграновський так написав про всіх нас: *«Ми на Україні хворі Україною, на Україні в пошуках її»*.

Літературна емігія

Чергове число часопису «#ЄтекстМиколаївщини» стало також логічним продовженням літописного ланцюга Миколаївщини «Бузький «Гард», «Письмена», «Соборна вулиця». Видання відкриває уважному читачеві не тільки нові імена, але й подекуди несподівані погляди на свій край, країну, самих себе в індивідуально-заглибленій ретроспекції сучасного героя в літературі. Його становлення та утвердження в умовах тривалої війни з окупантом, світової пандемії, політичних коливань та інформаційного засилля, уважне споглядання за тим, як змінюється світ та окреслюється значення знань і мудрості для боротьби та випередження всіляких можливих загроз, – це і є те не домовлене слово нинішнього покоління, незагоєна рана новочася, болючий нерв чергового часопису, під обкладинкою якого зустрілися доволі різні та неординарні постаті. Упорядники за класичною традицією зробили поділ текстів, частина яких друкується вперше, за родами літератури, хоча комбінованих за своїм жанрово-стильовим звучанням творів тут чи не найбільше. Миколаївському читачеві не варто зайвий раз рекламувати знаних в Україні та за кордоном письменників рідного краю, з якими асоціюють національне письменство. З-поміж представленої тут вибраної лірики останніх років Шевченківського лауреата Дмитра Кременя цікавими є «мовчазні діаманти» о. Івана Лещика, споглядання за українськими янголами миру та «останньою ордою» Олександра Мачули, «мужні молитви» Галини Запорожченко, ліричні імпресії Ірини Бабич.

З особливою вимогливістю до своїх творів поставилися наші країни – учасники неоголошеної російсько-української війни. Серед них – знані прозаїки: автор популярного роману «Перемир'я» Геннадій Молчанов та Олександр Терещенко з його «Життя після 16:30», котрі

своїми новими творами чи їх уривками демонструють стрімке становлення як зрілих сучасних авторів – поборників державності, нашої мови та віри в майбутнє української літератури. Філософія мирного наступу, як і тези про силу людського духу, який повертає до життя покалічену, проте непереможену молодь – учасників Революції Гідності, – серед відкриттів цього часопису, в якому дебютують Брати Капранови. «Коли людина марить, що вона є іншою людиною, її закривають у божевільні. А коли ціла країна ототожнює себе з чужою історією – на божевільню перетворюється вона сама», – так пишуть земляки-очаківці, об'єктивно оцінивши світоглядно-цивілізаційне дно російських окупантів. Відкриттям року я би назвав літературний злет Олени Півненко, яку благословив знаний поет, Шевченківський лауреат Петро Перебийніс.

Описовий життєпис наших волонтерів, якими чи не першими в Україні кинулися на підтримку добровольчих підрозділів та регулярних формувань українського війська, репортажі з фронту, ретроспективні імпресії років відновлення Незалежності чи настільки чесні пошуки відповідей на риторичні питання, що таке людяність, – одні з тих розділів часопису, які віншують його витончену будову.

«Пізнаючи Україну, зміцнюючи її основи, ми пізнаємо самих себе», – такий очевидний парадокс відомої античної максими та своєрідний рефрен «Є-текстів», який прочитується чи не в усіх творах миколаївських авторів. Справді, в кожному з нас велика спрага боротьби за свободу, творчі пошуки та віра в незнищенність ограненого життям і внутрішніми пошуками слова. Рідного. Українського. Невичерпного.

Перемоги всім нам!

Тарас КРЕМІНЬ

Ініціативи, які ми обираємо!

У кожній бібліотеці є досягнення, мега-події, суперзаходи, які варто вважати і називати «Успіхом року». У першому півріччі 2021 року такими подіями стали: обласний онлайн-челендж «Поетична квітка України» та обласний день читання «Читаємо твори Тетяни Свірської».

Челендж, присвячений 150-річчю від дня народження Лесі Українки, проходив з 26 січня по 25 лютого 2021 року. Його метою була популяризувати творчість видатної україн-

ської поетеси та залучити юних читачів до участі в поетичному марафоні. Завданням челенджу було прочитати твір авторки і зняти про це відео. Всі учасники чудово впоралися з ним!

Протягом місяця юні читачі надіслали на сторінку бібліотеки у Facebook понад 350 відео. Серед них дошкільнята, учні і навіть дорослі – батьки, вихователі, вчителі – з м. Миколаєва та Миколаївської області (Березнегуватський, Єланецький, Снігурівський, Веселинівський, Березанський, Братський, Вітовський і Ново-бузький райони, м. Вознесенськ та м. Очаків). Крім декламування віршів поетеси, вони грали на бандурі, малювали портрети Лесі Українки та ілюстрації до її творів.

Традиції, інновації, успіх

Усі відео учасників розміщено на офіційній сторінці Миколаївської обласної бібліотеки для дітей у Facebook за хештегами #ЛесяУкраїнка, #Ювілей_150, #Challenge, #БібліотекаНаСпаській66.

Обласний день читання ми присвятили творчості чудової миколаївської письменниці Тетяни Свірської. Ця онлайн-ініціатива проводилась у межах Тижня дитячого читання з 29 березня по 2 квітня 2021 року. Її метою було підвищити інтерес дітей до читання найкращих творів української дитячої літератури і популяризувати творчість письменників-краян.

Підготовка до Дня читання проводилась у три етапи. Перший – знайомство з творчістю Тетяни Свірської та створення відеопрезентацій, відео-читань, оригінальних малюнків до творів пані Тетяни. Другий – публікація робіт на сторінці бібліотеки у Facebook. Третій, завершальний етап – це підведення підсумків, онлайн-зустріч читачів з авторкою. Вона відбулася 2 квітня, у день народження Г.К. Андерсена та до Міжнародного дня дитячої книги.

Серед учасників онлайн-ініціативи були читачі бібліотек Арбузинського, Братського, Веселинівського, Березнегуватського, Єланецького, Кривоозерського, Новоодеського, Снігурівського районів, Library Планети ЗОШ №42 м. Миколаєва. Відео учасників можна переглянути на нашій сторінці Facebook за хештегами #деньчитання2021, #читаємотвори-краян, #ТетянаСвірська.

Обласний день читання пройшов яскраво та натхненно! Ми дуже вдячні усім учасникам, бібліотекарям та батькам. Такі події долучають юних читачів до світу книги, бібліотек, до рідної мови й розвивають творчі здібності.

Голосна Оксана,
завідувачка відділу обслуговування дітей
дошкільного віку та учнів 1-4 кл.
Миколаївської ОБД ім. В.О.Лягіна

Відеомейкерство, блогінг, сторімейкерство – тренди 2021 року

Традиції, інновації, успіх

Привіт! Мене звать Олександра Ромашова, я бібліотекарка однієї з найкрутіших бібліотек міста Миколаєва – Центральної міської бібліотеки ім. М.Л. Кропивницького. Можливо, ви вже знайомі зі мною, а, можливо, бачите мене вперше. Тоді це гарний привід познайомитися ближче. Моя бібліотечна місія полягає в промоції книги серед молоді! І зараз я вам розповім, як це працює на прикладі творчого проєкту «Онлайн-академія «Книжкові експерименти»».

2021 рік – рік віртуального життя, хайпу, нових вподобань та цінностей. Сучасна молодь диктує свої тренди в музиці, кіно, мистецтві, літературі, освіті.

Гадаю, що нікого не здивує, якщо через 10 років класикою стануть пісні Наді Дорофєєвої замість Баха, а блогери посядуть почесні місця знаменитих менторів, ораторів, філософів тощо. Головним залишається те, що культура, самоосвіта і творчість на

мотивують до творчих звичок, всебічно сприяють естетичному та освітньому розвитку молоді.

Ви мабуть зараз подумки запитуєте себе: «До чого тут відеомейкерство, блогінг, сторімейкерство?». Відповідаю: це нові професії 2021 року, без цього ви ніколи не створите крутий, оригінальний, хайповий, а головне модний та стильний продукт!

Онлайн-академія «Книжкові експерименти» – проєкт, який передбачає неймовірно кропітку працю з відеомонтажу, розробки ідеї кожної серії, та залучення невичерпного людського ресурсу для подальшого розвитку шоу. Це новий рівень бібліотечної діяльності, той випадок, коли професія бібліотекаря настільки багатогранна, наскільки це можливо. Поєднання сценариста, режисера, оператора, монтажера, ведучого в одній особі – суперможливість сучасного фахівця! І так – це дійсний доказ того, що бібліотека вдало володіє новітніми технологіями й має за мету розвивати культурний осередок громади усіма можливими засобами, які обґрунтовані часом та потребами.

«Книжкові експерименти» – відеопроєкт, що виходить раз на місяць. Аналізуючи популярні соціальні мережі Instagram, TikTok, переглядаючи різноманітні тьюторіали (відеоуроки) з сучасного монтажу, ми ухвалили рішення створити цей проєкт. На піку популярності комедійних вайнів (короткі відео), ми максимально наблизились до інтересів молоді. В онлайн-академії поєднано гумор, непередбачуваність, інтригу, а головне інтелектуально-пізнавальну інформацію з актуальними проблемами. Крутість шоу ще й в ефектному та оригінальному монтажу, завдяки якому ведуча переміщується

піку популярності, ми – бібліотекарі, вміло цим користуємося. Адже робота новітньої бібліотеки полягає в осучасненні усіх процесів заради того, щоб стати тим простором, який задовольняє інформаційні потреби суспільства!

Як же отримати фідбек від підліткової аудиторії? Все дуже просто: необхідно забути про «консервативні» методи роботи. Вивчати інтереси, захоплення, тренди, бути на одній хвилі, говорити однією мовою – «зброя» бібліотекаря 2021 року!

Центральна міська бібліотека ім. М.Л. Кропивницького завдяки великій командній роботі професіоналів своєї справи, які постійно навчаються та розвиваються, створює власний інтелектуальний продукт на кшталт онлайн-академії «Книжкові експерименти». Це інтелектуально-пізнавальне шоу для дітей та підлітків, підґрунтям якого є знайомство з новинками світової літератури: художньої, галузевої та науково-популярної.

Онлайн-академія пропагує не лише книгу та читання завдяки рубрикам («5 наук», «ЖВЛ», «Маска»), юнацтво знайомлять з відомими людьми (письменниками, науковцями, громадськими діячами, блогерами, художниками), залучають до взаємодії,

(Продовження на стор. 22)

Відеомейкерство, блогінг, сторімейкерство – тренди 2021 року

(Продовження, початок на стор. 21)

в часі та просторі, подорожує на вертольоті, втікає від скажених мумій та динозаврів, гуляє по засніжених Альпах і насолоджується сонячними Мальдівами!

Тож ми демонструємо підліткам, що бути розумним і модним – це наразі слова-синоніми! А бібліотека – це не приміщення зі старими книгами, платівками, журналами, газетами і літніми бібліотекарями, а навпаки – те місце, де можна реалізувати свої креативні, інтелектуальні та творчі потреби.

Спираючись на власний досвід та досвід колег, навчаючись та розвиваючись, бібліотекарі стали агентами та лідерами думок, своєрідними блогерами культурної спільноти. Але повертаючись до витоків нашої професії, пам'ятаємо, що все ж таки всебічне іміджмейкерство книги та читання не полишає своїх позицій, а вся ця рекламна кампанія має бути осучаснена та відповідати вимогам сьогодення.

Я як автор та відеомейкер онлайн-академії «Книжкові експерименти» можу додати лише одне – колеги, не зупиняйтесь на досягнутому, навчайтесь, мрійте, втілюйте нові ідеї, проводьте більше часу з молоддю та не забувайте «чилити»(відпочивати), адже гарний відпочинок – запорука модернових ідей!

Цей маленький допис для того, щоб кожен з вас поглянув на себе і гордо промовив: «Я – бібліотекар. І я пишаюсь цим!». Па-па!

Ромашова Олександра,
бібліотека абонементу
для юнацтва

ЦМБ ім. М.Л. Кропивницького

Library blog: реальність чи міф?

Не нехтуватимемо тим фактом, що значна частина населення керується стереотипами і бачить бібліотеки «запліснявленими закладами радянського типу» (вислів діючого міністра культури та інформаційної політики України). Незважаючи на те, що в Україні реалізують стратегії, спрямовані на якісну модернізацію закладів культури та відхід від консервативних методів організації їхньої роботи, для більшості людей книгозбірні залишаються лише книгозбірнями, основна мета яких полягає в збереженні книжкового фонду і популяризації читання – не більше й не менше. Утім, останнім часом все очевиднішими стають тенденції кардинального оновлення бібліотечних хабів. Це стосується і розробки ефективної методики взаємодії з читачами, і процесу генерування нових ідей та проектів.

Враховуючи ті тенденційні виклики, що постають перед фахівцям бібліотечних закладів, маємо потребу в рішучому перегляді їхніх функціональних обов'язків. Сучасний бібліотекар не просто обслуговує читачів, надаючи їм необхідну літературу – ні, це універсальний боець, компетентний у найрізноманітніших сферах і здатний постійно навчатися чогось нового.

Умови, в яких перебуває українська бібліотечна справа, потребують перегляду не тільки на законодавчому, а й на суспільно-ментальному рівні. Одним з найефективніших засобів досягти цієї мети є культурна просвіта громадськості – шляхом хоч і суб'єктивного, але зваженого висвітлення найбільш значущих подій у сфері культурного життя України. Під суб'єктивним слід розуміти надання власної оцінки процесам, про які йдеться, спонукання глядацької аудиторії до критичного мислення й глибокого аналізу явищ, які відбуваються у суспільстві.

Саме з таким завданням успішно впорюється авторський відеопроєкт «Літературні суботи» (скорочено – «Літсуботи») фахівця Центральної міської бібліотеки ім. М. Л. Кропивницького Романа Галкіна. «Літсуботи» можна назвати онлайн-журналом. Форма – дайджест подій у сфері суспільно-культурного життя української держави загалом і просвітницької діяльності бібліотеки зокрема. Автор і ведучий оглядає і надає власну оцінку найбільш важливим подіям у суспільно-політичній та

бібліотечній царинах. Але цим просвітницька функція «Літературних субот» не обмежується. У кожному випуску ведучий анонсує користувачам і низку заходів, конкурсів та тематичних зустрічей, що відбуваються у бібліотеці. Записи ток-блогу «Літ-суботи» середньою тривалістю до 10–15 хвилин публікуються на YouTube-каналі бібліотеки раз на місяць. Майстерне застосування монтажних прийомів, доречно використання сучасної музики, а також супровідного візуального матеріалу – все це у своїй гармонійній сукупності дозволяє продукувати динамічні та цікаві відео.

Такий інноваційний проєкт дозволяє бібліотекарям досягти рівня блогерів-аналітиків. На фоні суспільної нестабільності та

загрози скорочення культурних закладів такі проєкти є потужною інформаційною зброєю в руках бібліотекарів, що здатна привертати увагу громадськості, сприяти її рівню поінформованості й духовному зростанню.

Роман Галкін,

бібліотекар
читального залу ВОК ЦМБ
ім. М.Л. Кропивницького

Щира любов до книжок має формуватися у дитинстві – не лише тому, що вона сприяє розвитку техніки читання і активному процесу мислення, а передусім тому, що це безпосередньо впливає на появу в дитини почуття естетичного смаку і життєвих вподобань. Беззаперечно, що будні дорослого життя сповнені усіляких труднощів, які найчастіше потребують від людини ухвалення зважених та поміркованих рішень. І саме книга здатна закріпити у дитячій психіці не просто звичку до постійного пізнання нового, а й здатність самостійно приймати рішення: починаючи з того, яке видання прочитати, і закінчуючи вмінням пізнавати світ через призму сюжетів улюблених книжок.

У 2020 році Український інститут книги опублікував вельми цікаві результати соціологічного дослідження «Читання в контексті медіаспоживання та життєконструювання». Виявляється, що 57% дітей у віці від 6–17 років читають під примусом. Нескладно здогадатися, що перші позиції у застосуванні методів примусового читання належать шкільній програмі та вчителям, рідше – батькам. Фахівці з Українського інституту книги схильні вважати, що основною перешкодою для читання малечі є нудьга і відсутність інтересу. Більшість дітей скаржаться на те, що

Проєкт «МАРКОША» як спосіб прищеплення любові до читання

надто складно віднайти «саме ту» книгу, від якої неможливо відірватися. Конкурентами паперових видань стали, безперечно, різноманітні гаджети і вільний доступ до інтернет-мережі. Цілком зрозуміло, що на фоні інформаційного буму і безперешкодної можливості переглядання відеоконтенту дітям найчастіше важко сконцентруватися, зосередившись на чомусь одному. Звідси постає ще одна проблема – невміння контролювати власну увагу.

Проаналізувавши ці невтішні процеси, у фахівців Центральної міської бібліотеки ім. М. Л. Кропивницького виникло бажання і потреба протистояти деградації читання серед маленьких пред-

ставників нашого суспільства. Так ми розробили креативний культурно-просвітницький проєкт «МАРКОША», що спрямований на дитячу аудиторію та спільне читання з батьками. Основні завдання онлайн-проєкту полягають у запрошенні до сімейного читання цікавих сучасних текстів, спільному обговоренні прочитаного, наданні порад батькам в творчому розвитку дитячої фантазії; сприянні творчій реалізації дитини шляхом власного ілюстрування героїв книг, промоції читання серед малечі та вихованні щирої (а не примусової) любові до книжок, формуванні естетичних вподобань дитини як основи світосприйняття.

Проєкт складається з двох частин. Окрім відеоуроків, перед-

(Продовження на стор. 24)

Проект «МАРКОША» як спосіб прищеплення любові до читання

(Продовження, початок на стор. 23)

бачені живі зустрічі у бібліотеці з голосними читаннями, обговореннями та майстер-класами з ілюстрування прочитаного.

Відеоуроки сімейного клубу «МАРКОША» публікуються на YouTube-каналі бібліотеки раз на місяць. Середня тривалість відео –4–6 хвилин. Формат контенту такий: ведуча проєкту художниця Олександра Кожа та її вигаданий друг совеня Мар-

коша вітаються з глядачами і презентують книжку, за сюжетом якої проходить майстер-клас з малювання. Далі крупним планом фільмується процес ілюстрування, протягом якого ведуча дає корисні рекомендації щодо зображення головного героя. Насамкінець творчі роботи юних художників пропонують надіслати на електронну пошту бібліотеки або ж опублікувати в соцмережах з хештегами #МАРКОШа #твоябібліотекапоруч.

Долучайтесь до інтерактивного проєкту «МАРКОШа»! Малечі варто читати і розвивати свої творчі здібності!

Сергієнко Ганна,
бібліотекар читального залу
ВОК ЦМБ ім. М.Л. Кропивницького

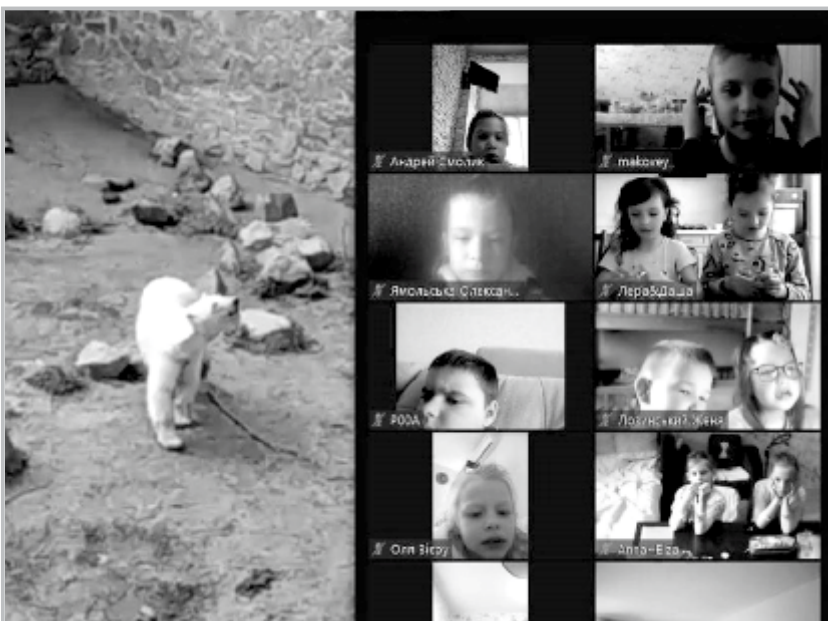
Експерсії в етері, або Бібліотека втілює нові форми роботи

У бібліотечній спільноті час від часу постає питання, як актуалізувати роботу закладу відповідно до вимог сьогодення. Для нас, фахівців бібліотеки-філії № 16 Централізованої бібліотечної системи для дорослих м. Миколаєва, це питання також дуже важливе, особливо нині, коли карантинні обмеження не стільки стають на заваді, скільки спонукають до пошуку нових форматів у роботі з читачами. Наші користувачі, передусім дитяча аудиторія, завжди чекають від нас чогось новенького та захопливого. Знудьгувавшись без спілкування з друзями через дистанційну форму навчання, діти прагнуть яскравих вражень і цікавих захоплень. Тому бібліотека запропонувала своїм юним користувачам долучитися до пізнавальних мандрів рідним містом. Початком стали віртуальні експерсії до Миколаївського зоопарку. Скориставшись підтримкою його фахівців, які погодились провести ці подорожі на Zoom-платформі, бібліотекарі взяли на себе всі обов'язки з організації цих заходів для учнів молодших класів шкіл №16 і 64, вихованців дитячого садочка «Журавочка» та маленьких учасниць дитячого хореографічного гуртка Тернів-

ського будинку культури.

Викладачі навчальних закладів та керівники закладів культури мікрорайону, які є багаторічними партнерами Тернівської бібліотеки, охоче відгукнулися на цю ідею. Завдяки зусиллям бібліотекарів, їхньому вдалому адмініструванню вже перша онлайн-експерсія виявилась вельми успішною. Фахівці зоопарку розповідали про такі важливі речі, як дотримання правил екологічної безпеки, правильне поводження з тваринами тощо. Дорослі та діти, які під'єдналися до Zoom-зустрічі, з цікавістю стежили за віртуальною картинкою, ставили запитання та захоплено коментували побачене.

Надихнувшись успіхом першої експерсії, бібліотекарі організували ще три подібні онлайн-заходи за різними темами. З кожною наступною зустріччю діти і вчителі все більше поринали у дивовижний світ тварин та по-новому відкривали для себе Миколаївський зоопарк. Особливі емоції викликав виступ заступниці начальника відділу еколого-просвітницької роботи та зв'язків з громадськістю Ірини Олександрівни Коваленко, яка продемонструвала маленьких тваринок: дитячих улюбленців: хом'ячків, піщанок, шиншил та морських свинок. Учасники онлайн-зустрічей більше дізна-

лися і про великих мешканців зоопарку з родини котячих, як-от тигр, лев, пантера, рись.

З отриманим досвідом проведення онлайн-екскурсії стало легше реалізувати наступну ідею, яка полягала в організації зустрічей з акторами Миколаївського академічного обласного театру ляльок. Консолідувавши зусилля, вирішивши технічні та організаційні питання, вдалося створити новий, відмінний від попереднього, формат показу, який справив незабутнє враження і на малят, і на дорослих глядачів. Талант і високий професіоналізм акторів створили справжню феєрію! Вони розповіли про особливості лялькового театру, в якому навіть театральний дзвоник є особливим, адже на виставу малят запрошує веселий Морячок, що б'є в корабельну ринду. Глядачі дізналися і про те, як готуються актори до спектаклю, і що відбувається за лаштунками театру під час вистави. Наостанок за участі лялькових персонажів, як-от маленький автомобільчик Жужик і ворона Варвара, актори познайомили дітей з правилами дорожнього руху, застерегли від небезпеки, яка чатує на дитину, коли вона бавиться сірниками або вирушає з дому без дозволу батьків. Маленькі глядачі були в захваті від побаченого.

За короткий час, творчо використовуючи цифрові технології, ми спромogliся залучити до участі в онлайн-заходах понад 400 користувачів. Тож упевнено можна сказати, що бібліотека відповідає викликам часу, підтримує інтерес громади до соціокультурних заходів і нових бібліотечних послуг, пропонуючи їм сучасні різноформатні активності.

Ірина Перельот,
бібліотекар 1 кат. б/ф №16
ЦБС для дорослих
м. Миколаєва

Традиції, інновації, успіх

PROактивність молодих бібліотекарів: обмін досвідом з українськими та закордонними колегами

Сучасні реалії надають всі умови для розвитку та саморозвитку молодих фахівців бібліотечної справи. Враховуючи постійне зростання вимог до бібліотекарів, значне збільшення їхніх функцій, появу нових підходів у роботі, розвиток є невід'ємною частиною бібліотечного професіоналізму. Карантинні обмеження цього року вже вкотре довели існування безлічі шляхів та можливостей покращення бібліотечної освіти та самоосвіти в цілому. З вересня 2020 року молода працівниця бібліотеки-філії для юнацтва взяла активну участь у житті бібліотечної спільноти з метою навчання, обміну досвідом та популяризації роботи філіалу. То що ж цікавого відбувалось в бібліотечному світі?

У межах XI Львівського міжнародного бібліотечного форуму за темою «Бібліотекарі: хто ми є?» у творчому тандемі разом з директором Науково-педагогічної бібліотеки Костянтином Картузовим вона розповідала про власне бачення бібліотек як інституцій, роботу бібліотекаря і майбутнє професії та про перспективи друкованої книги.

Уже в жовтні 2020 року відбулось онлайн-мережування молодих бібліотекарів УБА. Учасники обговорювали особливості організації роботи книгозбірень під час карантину, виклики та можливості, які відкрились перед нами, і дистанційні бібліотечні послуги, на які зріс попит або які запровадили в нових умовах. Було презентовано досвід бібліотеки-філії для юнацтва у напрямку розвитку нових послуг під час локдауну, зокрема робота онлайн-бібліотекаря, яка дала чудову можливість не лише зберегти своїх читачів, а й залучити віртуальних користувачів до бібліотеки. Поділились й новими формами та форматами роботи.

Під час щорічної конференції Української бібліотечної асоціації під назвою «Українська бібліотечна асоціація-виклики, дії, рішення», що відбулася 19 жовтня 2020 року в онлайн-форматі, було презентовано доповіді про стратегії розвитку бібліотек,

(Продовження на стор. 26)

PROактивність молодих бібліотекарів: обмін досвідом з українськими та закордонними колегами

(Продовження, початок на стор. 23)

цифрову освіту як один з напрямків роботи та, власне, про саму УБА та її кропітку роботу починаючи від 1995 року. Різноманітними були виступи щодо впровадження нових бібліотечних послуг, і в одному з них своїм досвідом поділилася й наша колежанка з м. Миколаєва, бібліотекарка ЦМБ ім. М. Л. Кропивницького Юлія Басиста. А про правові засади діяльності бібліотек, зокрема й надання платних послуг, розповіла кандидатка економічних наук, експертка з управління державними фінансами та бухгалтерського обліку Наталія Сушко. Було обговорено й перелік книг, який Міністерство культури та інформаційної політики України затвердило для поповнення бібліотечних фондів. Фішкою конференції стало ла йв-шоу від номінантів Всеукраїнського конкурсу «Творчий злет: молодий бібліотекар року 2020», що всі його учасники продемонстрували свою працьовитість, креативність та відданість бібліотечній справі. Також вони мали змогу взяти участь в роботі круглого столу «Освітній портал. УБА: дух командної роботи», на якому Оксана Бояринова дуже детально розповіла про освітній компонент проєктів УБА саме у 2020 році.

2020 рік ще не закінчився, однак він став для всіх роком викликів та пошуку шляхів вирішення завдань – саме під таким лозунгом продовжувала свою роботу Молодіжна секція УБА. А для молодих бібліотечних фахівців це стало чудовою нагодою підвищити свій професійний рівень та репрезентувати роботу свого закладу на всеукраїнському та міжнародному рівнях.

2021 рік виявився не менш насиченим на події. Так, уже

Традиції, інновації, успіх

22–23 квітня в онлайн-форматі відбувся V Міжнародний форум молодих бібліотекарів УБА на тему «Партнерство & Співпраця». Головними темами Форуму стали співпраця бібліотек з бібліотеками, бізнесом та громадськими організаціями. Молоді професіонали обговорювали інноваційні напрямки діяльності, партнерство та співпрацю у складні часи. Велосипедні бібліотеки, бібліотеки іграшок, бібліотеки на пляжі, в тату-салоні, читання для дітей в лікарнях, читання з собакою, сенсорні читання, робота з дітьми з особливими потребами, бібліотечні поштомати та інші фішки роботи бібліотек стали основою для доповідей наших закордонних колег з Німеччини, Литви, Естонії, Румунії та Словенії. Під час Форуму відбулася інтерактивна сесія, учасники якої були розподілені на три групи, і кожна з них простежувала різні аспекти налагодження співпраці з владою, громадськими організаціями та бізнесом. Це стало чудовою нагодою репрезентувати досвід співпраці бібліотеки-філіалу для юнацтва з громадськими організаціями.

Українська бібліотечна асоціація та Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого організували XIII Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Бібліотека і книга в контексті часу», що проходила 18–19 травня 2021 р. онлайн. Два дні поспіль представники різних бібліотек обговорювали місце книги в суспільстві, роль книгозбірень у популяризації книги й читання, перспективи підвищення рівня читацької грамотності в Україні. Серед інших виступила молода фахівчиня бібліотеки-філіалу для юнацтва Дар'я Поліщук, яка презентувала досвід роботи свого закладу щодо промоції книги та читання серед різних категорій населення. Вона розповіла про сучасні онлайн- і офлайн-підходи і можливості реклами книги та залучення реального та віртуального читача до бібліотеки. Обговорення було жвавим, цікавим та актуальним теми доповідей змусили розглянути безліч проблемних питань, створили нові перспективи у питанні підвищення рівня читання. Хочеться відзначити, що всі згадані заходи – це значні події в українській бібліотечній спільноті, до якої може долучитися кожен молодий працівник книгозбірні. Участь у професійних заходах міжнародного, всеукраїнського, регіонального та іншого рівнів, що згуртовують членів організації (акції, конкурси, проєкти, відзначення професійних свят тощо), – не лише елемент навчання бібліотечних фахівців, а й потужний інструмент у співпраці та промоції свого закладу. І варто про нього говорити, щоб бути почутим.

Дар'я Поліщук,
провідний бібліотекар бібліотеки-філії для юнацтва
ЦБС для дорослих м. Миколаєва

«Позиції» – 20!

Традиції, інновації, успіх

2020–2021 навчальний рік видався щедрим на ювілеї для літературно-філософського клубу «Позиція».

15 жовтня 2020 року відбулося засідання, присвячене ювілею поета і журналіста Валерія Фальова. Вітаючи ювіляра, директор бібліотеки Костянтин Картузов подарував йому біобібліографічний покажчик «Творчий портрет В.Ф. Фальова», створений колективом бібліотеки. До нього увійшли роботи автора у сфері журналістики, поезії та філософії.

До заходу підготували виставку, на якій було репрезентовано роботи ювіляра у різних напрямках, зокрема, присвячені членам клубу «Позиція»: театральному художнику С. Пантелейчуку, мистецтвознавиці О. Петренко, філософам П. Верісагу, І. Шпачинському та В. Мітіній. Головними ж в експозиції були поетичні збірки автора: «Колокольчик дилижанса», «Вновь озарение бывлым», та багато публікацій у різноманітних альманахах. Під час засідання клубу Валерій Федорович також презентував свою нову збірку «Из дивных странствий возвратясь», що вийшла друком у видавництві «Гліон».

«Одного разу... 20 років потому» – таку назву мав ювілейний творчий вечір Валентини Мітїної, що відбувся 18 березня 2021 року. Двадцять років тому студія «Подіум» відкрила широкому загалу авторку як філософиню, поетесу і педагогиню, що має творчий псевдонім Єва Гіан. Костянтин Картузов презентував виставку наукових статей, поетичних публікацій та спільних робіт пані Валентини зі студентами. Серед експозиції майже 50 статей і три збірки «Верісагівських читань», присвячені Павлу Верісагу, а також мемуари у 30-томній всеукраїнській енциклопедії «Реабілітовані історією». Було презентовано і поетичний

доробок ювілярки – авторську збірку «Под сенью слов» і численні публікації у миколаївських альманахах.

Авторка висловила щирю подяку бібліотеці за багаторічну співпрацю і відзначила, що ця дружба надихнула її на поезію та філософські тексти, опубліковані у виданнях «БібліоАС», «Глаголь добро» тощо. У них пані Валентина досліджувала роль науково-педагогічної бібліотеки як наукового, інформаційного та культурно-дозвілєвого центру у місті Миколаєві.

Наступний ювілейний вечір відбувся 29 травня у Миколаївському академічному художньому російському драматичному театрі. Нагодою для такої зустрічі став ювілей Сергія Володимировича Пантелейчука – відомого театрального художника, члена Національної спілки театральних діячів України та відкриття його персональної виставки, яка експонувалася у приміщенні театру.

Це було перше засідання «Позиції» на виїзді. Членів клубу і гостей зустрічав директор театру Артем Свистун. Він тепло привітав пана Сергія, який десять років працював у театрі, брав участь у постановці багатьох вистав, що одна з них, «Полонені духи», посіла перше місце на фестивалі «Homo ludens» і була відзначена за оригінальність постановки. Пан Артем побажав успіху ювіляру і висловив надію на подальшу співпрацю з художником і філософським клубом.

Костянтин Картузов вручив Сергію Пантелейчуку грамоту і подарунок до дня народження, приєднався до побажань директора театру і запросив художника взяти участь в підготовці заходу до 20-річчя філософського клубу.

Із таким яскравим та незвичним завершенням

(Продовження на стор. 28)

«Позиції» – 20!

(Продовження, початок на стор. 23)

«навчального року» в клубі «Позиція» всіх присутніх привітала віце-президентка об'єднання Валентина Мітіна. Вона прочитала свій акровірш, присвячений ювілярові. Теплий, добрий вечір завершився фотографуванням на згадку.

Історія «Позиції» насичена різноманітними подіями, зустрічами з дуже цікавими і талановитими людьми. Як бачимо, ідея філософського клубу, що колись виникла у Тетяни Роскіної, Валентини Мітіної і Катерини Тімченко, витримала випробування часом. Клуб існує і працює, хоча двох чудових жінок, що стояли біля його витоків, вже немає. Пам'ятаємо пані Тетяну і пані

Катерину і завжди згадуємо їх з глибокою вдячністю.

Ми не підбиваємо підсумків. Сподіваємось, що «Позиція» існуватиме і далі, залишаючись творчим майданчиком для найкращих ідей і найталановитіших людей. І чекаємо наших завсідників та всіх інших шанувальників філософської думки на нашому вересневому засіданні, яке буде присвячене 20-річному ювілею літературно-філософського клубу «Позиція».

Яна Іванова,
науково-педагогічна бібліотека
м. Миколаєва

Навчаємося!

Новий алгоритм діяльності – дистанційний

У 2020–2021 рр. пандемія коронавірусної хвороби суттєво змінила звичний ритм нашого життя. Не оминула вона і бібліотеки – злагоджену роботу книгозбірень було призупинено. Досвід роботи в умовах карантинних обмежень висвітлювали згодом фахівці різних систем та відомств. Є такі напрацювання і у колективі Наукової бібліотеки (НБ) НУК ім. адм. Макарова.

В перші дні «тиші» довелося адаптуватися до нових незвичних змін у діяльності і зробити все, щоб книгозбірня залишилася часткою життя університетської спільноти.

Першим кроком в умовах невизначеності було створити план дій в умовах карантинних обмежень, який передбачав застосування інтерактивних форм спілкування: Skype, ZOOM, Viber.

Другий крок – розробити власний алгоритм роботи з користувачами, щоб вони відчували, що бібліотека завжди поруч за будь-яких умов.

Третій крок – чіткий перерозподіл обов'язків працівників закладу, організація роботи за графіком та особистим планом.

Слід зазначити, що інформаційні технології забезпечили колективу бібліотеки можливість для роботи, розвитку і креативу під час карантину. На головній сторінці сайту <http://lib.nuos.edu.ua> було

створено нову рубрику «Дистанційні послуги бібліотеки», а цю інформацію поширено через соцмережі, зроблено розсилки електронною поштою. Так користувачів було проінформовано про можливість віддаленого доступу до бібліотечних ресурсів. Наші працівники зосередились на роботі з електронними ресурсами, надавали послуги ЕДД, консультували, визначали індекс УДК, виконували довідки в онлайн-режимі. Активно поповнювали і редагували архів наукових матеріалів інституційного репозитарію: <http://eir.nuos.edu.ua/xmlui>.

Утім, все ж потрібно було налагодити безпосередню роботу з користувачами, і наш колектив спромігся це зробити, опанувавши сервіс ZOOM.

Тож для студентів-першокурсників завдяки цьому відновили проведення лекцій з дисципліни «Основи інформаційної культури та академічної доброчесності», старшокурсникам та дипломникам підготували курс лекцій «Основи академічного письма», протягом яких ознайомили їх із загальними принципами академічного письма, запобігання інтелектуальної крадіжки, розповіли про співпрацю університету з компанією «Антиплагіат», яка надає доступ до сервісу «Unicheck» для перевірки наукових робіт на унікальність.

Для науковців університету ми систематично надсилали інформацію про вебінари, теми яких висвітлювали роботу з наукометричними базами даних, здійснювали наукометричні та бібліометричні аналізи публікаційної активності вчених університету, редагували їхні профілі в сервісі «Google Академія».

Активізували і проведення пізнавальних онлайн-заходів, серед яких – віртуальна подорож «Пам'ять через століття: замки та фортеці України», година історії «Адмірал, особистість, людина» (до 245-ї річниці від дня народження адмірала

Навчаємося!

О.С. Грейга), музична слайд-замальовка «Збережемо природу для нащадків», відеоогляди «Творчість Лесі Українки», «Журналіст – не просто професія...» та багато інших.

Одним із позитивних моментів роботи в умовах карантину стала додаткова можливість займатися самоосвітою на онлайн-курсах. Бібліотечні працівники брали активну участь в онлайн-конференціях, семінарах УБА та заходах, які організували секція ЗВО УБА, НТБ ім. Денисенка Київського політехнічного інституту, Державна науково-технічна бібліотека, наукова бібліотека Одеського національного університету ім. І.І. Мечникова, та прослухали 16 вебінарів. Після багатьох заходів з підвищення професійної компетентності було отримано сертифікати.

Карантинні обмеження не завадили й обмінюватися досвідом з колегами щодо нагальних питань розвитку бібліотеки. Наш заклад як обласний методичний центр бібліотек закладів вищої освіти м. Миколаєва організував і провів у Zoom науково-практичний семінар «Еволюція сучасної бібліотеки: від класичної до цифрової». У роботі семінару взяли участь 35 учасників – керівники та провідні фахівці бібліотек вишів, зокрема НБ НУК ім. адм. Макарова, НБ МНУ ім. В. О. Сухомлинського, НБ ЧНУ ім. Петра Могили, НБ Миколаївського інституту права НУ «ОЮА». До обговорення нагальних питань бібліотечної практики долучились і колеги з Обласної універсальної

наукової бібліотеки, Науково-педагогічної бібліотеки, викладачі ВП «Миколаївська філія КНУКіМ». Їхні доповіді та виступи висвітлювали практичний досвід роботи за останній час: зміни форм і методів роботи під час карантину, формування культури академічної доброчесності, інформаційного забезпечення науки і освіти в умовах пандемії COVID-19; проведення наукометричних досліджень як перспективного напрямку діяльності бібліотек вишів тощо. Ми обмінялися думками щодо майбутнього бібліотек та потреб користувачів у читанні. Цікавий досвід роботи зі створення електронного ресурсу web-library «Аркасівська спадщина» та інформаційного посередництва бібліотеки у розвитку засад академічної доброчесності висвітлили працівники ОУНБ.

В умовах карантинних обмежень наші працівники вкотре продемонстрували, що готові швидко реагувати на виклики сьогодення, адже вони є бібліотекарями за покликом серця і керуються принципом видатного підприємця Стіва Джобса: «Єдиний спосіб виконувати роботу добре – це любити свою роботу».

Тетяна Семенівна Мігунова,
заступник директора з наукової роботи
НБ НУК ім. адм. Макарова

Книгосвіт

Дегустуємо літературу з новим проектом

Цього року читачів обласної бібліотеки для юнацтва потішила чудова новина: фонд книгозбірні поповнили вісімсот (!) видань українських і зарубіжних авторів, отриманих від Українського інституту книги. Щоб здійснити якнайефективнішу промоцію цих видань для широкого загалу, ми започаткували проект «СмакBook від УІК». Він став одним із пріоритетних напрямків роботи закладу на 2021 рік. До реалізації проекту долучилися партнери – філологічний факультет МНУ ім. В. О. Сухомлинського. «СмакBook від УІК» втілюється в двох напрямках: «Промоція» і «Вивчення». Промоція у різних форматах є завданням всіх відділів бібліотеки.

Найбільш цікавою і дієвою формою популяризації книги і читання стали літературні стріми «Читацькі посиденьки з автором». Наразі ми провели вже п'ять стрімів, гостями яких стали відомі українські письменники Анастасія Нікуліна, Наталія Довгопол, Катерина Міхаліцина, Сергій Гридін і Марта Гулей. Змішаний формат зустрічей (онлайн / офлайн) дозволяє залучити широку читацьку аудиторію. Рекордну кількість шанувальників посиденьок зібрав літстрім із Катериною Міхаліциною – тоді до зум-конференції долучилися викладачі та студенти трьох миколаївських вишів, учні восьми закладів загальної освіти міста Вознесенська, а також бібліотекарі і читачі мало не з усіх районів області. «Велелюдним» був і стрім із Мартою Гулей, на який завітали більше сімдесяти книголюбів з різних куточків України.

Цікаве, щире, емоційне спілкування з письменниками спонукає учасників заходів знайомитись з їхньою творчістю і поповнювати список нових улюблених книжок. Тому після стрімів молоді люди часто вирушають у відділ абонементу, щоб взяти твори автора, з яким щойно зустрілись онлайн. І тут-таки починається подорож книжки до серця читача. І хто цим тішиться більше, як не ми, бібліотекарі?

У межах проекту «СмакBook від УІК» бібліотека для юнацтва запрошує читачів, колеги міста і області на онлайн-спілкування з представниками провідних українських видавництв. Свої новинки в нас вже презентували «Vivat», «Видавництво Старого Лева», «Саміт-книга» і «Видавництво».

(Продовження на стор. 30)

Дегустуємо літературу з новим проектом

(Продовження, початок на стор. 29)

зустрічі є чудовою можливістю поговорити в колі зацікавлених про українські книжкові новинки, зарубіжні бестселери, познакомиться з творчістю молодих письменників, дізнатися найближчі плани видавництва. Приємним бонусом стають нові знайомства, яку виростають у щирі дружбу. Саме після однієї із зустрічей фахівці ОБЮ затоваришували з пані Надією Кузінською – менеджеркою по співпраці з бібліотеками видавництва «Vivat».

За пів року реалізації проекту бібліотекарі підготували одинадцять буктрейлерів, вісімнадцять відеооглядів книг українських і зарубіжних авторів, створили шість літературних онлайн-ігор. Мультимедійні продукти нашої бібліотеки до вподоби не лише письменникам (дякуємо Дарі Корній та Надії Гуменюк за відгуки!), а й користуються попитом серед бібліотекарів і читацької аудиторії.

Ефективною залишається й традиційна форма популяризації нових надходжень – постійна виставка-інсталяція «Книжкове асорті від Українського інституту книги», котра

Книгосвіт

експонується у відділі обслуговування користувачів. Активно збирають читацькі вподобайки та коментарі і дописи про жанрові новинки на бібліотечній Facebook-сторінці.

У кінці року ми перейдемо на завершальний етап реалізації проекту «СмакBook від УІК» – «Вивчення». Буде проведено комплексне локальне дослідження, покликане визначити ефективність форм і методів популяризації видань від Українського інституту книги, а також дослідити, як часто їх використовували бібліотекарі й читачі.

Утім, уже зараз маємо численні позитивні відгуки читачів, учасників заходів, колег. Не зупиняємося і продовжуємо працювати. Незабаром на вас чекають нові зустрічі з письменниками і видавцями, свіженькі буктрейлери і цікавезні почитайки-грайки за улюбленими книжками.

Тетяна Гервасьєва,

провідна бібліотекарка відділу автоматизації бібліотечних процесів Миколаївської бібліотеки для юнацтва

Посольство X Книжкового Арсеналу в Миколаївській обласній бібліотеці для юнацтва

Міжнародний фестиваль «Книжковий Арсенал» цього року став доступним і для жителів Миколаєва. Через пандемію та карантинні обмеження у 2021 році він уперше проводився не лише в Києві. Разом із Всеукраїнською громадською організацією «Українська бібліотечна асоціація» фестиваль започаткував спільний проект «Книжковий Арсенал у твоїй бібліотеці». Завдяки йому 187 книгозбірень у різних регіонах України й за кордоном, зокрема і Миколаївська обласна бібліотека для юнацтва, відкрили Посольства Книжкового Арсеналу, тож протягом 23–27 червня відвідувачі мали змогу долучитися онлайн до всеукраїнських івентів та регіональних літературних заходів, що їх організували бібліотеки.

У межах спеціальної підліткової програми «Просто цікаво, що буде в кінці» користувачі бібліотеки отримали відповіді на поширені серед підлітків запитання: як приборкати панічні атаки й істеріку, подолати агресію та фобії, відчувати довіру до дорослих та розвинути мотивацію до навчання, протидіяти булінгу та знайти компроміси з батьками під час вебінару з психотерапевтом Олексієм Карачинським. «Нам не давали інструкції: Q&A про ментальне здоров'я

для підлітків». За коміксами «Кода» Саймона Спаррієра і Матіаса Бергари, «Пташеня» Дарсі ван Полгіста й Ієна Бертрама, «Академія «Парасоля» Джерарда Вея і Габрієля Ба відбулася онлайндискусія «Постапокаліпсис сьогодні: виживання в новій реальності». Предметом обговорення стали катаклізми в мальописах, зображення авторами та художниками світу, чий кінець є початком чогось нового, а також пошук того, заради чого варто жити та боротися. У розмові взяли участь перекладачка коміксів, редакторка Марина Дубина, літературознавиця Тетяни Калитенко, резидентка підліткової редакції Teenside онлайн-видання «Букмоль», членкиня журі літературного конкурсу #безпробілів Соня Коптюх.

Під час стріму «Канон українських письменниць: давні та нові імена» йшлося про вітчизняних авторок XIX століття та 1920–30-х років. Емоційно, але фахово спонукали до прочитання текстів наших чудових жінок відомі українки: літературознавиця, лауреатка Шевченківської премії (1996), членкиня журі премії «Книга року ВВС», співзасновниця Київського інституту гендерних досліджень Віра Агеєва, координаторка програми «Гендерна демократія» Фонду ім. Гайнріха Бьоля Анна Довгопол, українська співачка та телеведуча Ірина Борисюк.

У книжці «Бунтарки: нові жінки і модерна нація» авторки акцентували увагу на тому, що письменниці відстоювали власний приватний та публічний простір і зміню-

вали літературу, країну, ставлення до ролі жінки та її присутності в різних сферах людської діяльності. Це відомі нам зі шкільних уроків Марко Вовчок, Олена Пчілка, Ольга Кобилянська, Леся Українка і менш прочитані, але так само важливі Наталя Кобринська, Софія Яблонська, Людмила Старицька-Черняхівська, Уляна Кравченко, Ірина Вільде тощо.

До вдосконалення навичок володіння рідною мовою мотивував стрім «Як їсти, пити та чути українською?» – жвавий та іронічний діалог радіоведучої, чудової виконавиці аудіокниг та аудіовистав Соні Сотник з Ольгою Дубчак – кандидаткою філологічних наук, літературною редакторкою видавництва «Віхола», авторкою науково-популярного видання «Чути українською» про відмінності літературної і розмовної мови, суржик і діалекти, дикцію і наголоси, вивчення української мови в школі та актуальність нового українського правопису.

Також у межах проекту «Книжковий Арсенал у твоїй бібліотеці» бібліотека організувала для юних читачів голосні читання казок Віри Марущак з ілюструванням оповідань та вікторинами у Манганарівському сквері, для молоді – літературний вікенд від літературно-музичного об'єднання «Молодість у віршах» у Rock Nata. Окрім цього, поза межами нашого міста, в Березанській публічній бібліотеці Березанської селищної ради, відбулась творча зустріч з письменницями Оленою Півненко, Анною Софіною та Тетяною Свірською.

Завдяки прекрасній ініціативі ВГО «Українська бібліотечна асоціація» та Міжнародного фестивалю «Книжковий Арсенал» Посольство Книжкового Арсеналу, відкрите в Миколаївській обласній бібліотеці для юнацтва, залучило містян до заходів однієї з найбільш значних культурних подій України.

Оксана Ярмоленко,
заступник директора з основної діяльності
Миколаївської обласної бібліотеки для юнацтва

Втрата

Пам'яті Андрія Алієва

**5 квітня 2021 року від ускладнень,
викликаних COVID-19,
помер Андрій Алієв.**

**Молодий, талановитий, активний,
сповнений ідей, творчих планів і
амбітних цілей. Розумник і професіонал.
Добра людина. Єдиний син.**

Андрій працював у Миколаївській обласній бібліотеці для юнацтва з 2016 року. У 2018 році став завідувачем відділу соціокультурної діяльності молоді. Ініціював кілька масштабних бібліотечних проєктів, на високому професійному рівні презентував інноваційний досвід МОБЮ під час міжнародних і всеукраїнських заходів, координував діяльність Школи ерудитів, що діє при бібліотеці, і сам протягом тривалого часу брав якнайактивнішу участь у житті Миколаївського обласного клубу інтелектуальних ігор.

Він був не лише книголюбом, читачем і знавцем літератури, а й активним популяризатором книги і читання: модерував численні презентації книг письменників-краян, організовував зустрічі з відомими українськими літераторами, громадськими діячами і лідерами думок. У 2017 році на інтернет-радіо «Nikvesti.fm» стартував авторський літературний проєкт Андрія Алієва. Більше трьох років наш Андрій вів рубрики «Book Club» і «Book History», в яких ділився зі слухачами новинами світу літератури, оглядами завжди актуальних класичних творів і сучасних бестселерів, знайомив аудиторію з українськими авторами.

У студентські роки він грав у КВК, більше десяти років був одним із найяскравіших і найпрогресивніших акторів Театру естрадних мініатюр «Уездный город N».

«Людей більш різнобічних, ніж Андрій, особисто я знаю дуже мало. Він брався за все і завжди все встигав, робив з душею і на високому професійному рівні. Це дивувало і захоплювало. А ще – його особлива душевна чистота, власний дуже світлий, внутрішній світ, на який майже не впливав негативно світ зовнішній. Дуже хочеться, щоб його спадщина була збережена і розвинена вже іншими людьми, а найголовніше: нехай пам'ять про те, якою світлою людиною був Андрій, допомагає і нам ставати хоч трішки кращими».

Кирило Рижанов, товариш

«Просвіщати людей, нести їм знання, дарувати тепло, світло, добро – це, мабуть, і були життєві завдання для Андрія, які він виконував з честю. Такий всезнаючий, але водночас відкритий до нових знань, такий рішучий і такий вразливий одночасно. Завжди лагідний і добрий до інших людей. Саме таким я запам'ятаю Андрія».

Наталія Ткаченко, директорка

Миколаївської обласної бібліотеки для юнацтва

«Андрій Алієв – харизматичний, талановитий актор, інтелектуал, людина з дуже тонким почуттям гумору. Десять років тому я запросив його взяти участь у загальноміській гуморині, а після цього – і в наш театр. За цей час було зіграно багато ролей. Остання – це головна чоловіча роль у виставі за п'єсою Олександра Володарського «Олена не прийшла додому». Глядачі стоячи вітали акторів, був великий успіх. Але минув місяць, і Андрія вже немає серед нас. Осиротіла сцена. Андрію, нам тебе дуже не вистачає! Світла і вічна пам'ять!».

Семен Білий, від імені

колективу театру «Уездный город N»

**Андрій Алієв пішов з життя у віці 34 років.
Ця втрата важка і болюча...**

БібліоАС

Вісник Миколаївської обласної бібліотечної асоціації «БюлоАС»

Видається з червня 2002 року

Головний редактор — К. М. Картузов

Літературний редактор — Д. В. Семчишин

Редактори: Т. М. Гервасьєва, Н. Б. Моргва, І. І. Василенко

Комп'ютерна верстка та дизайн — Я. І. Іванова

Адреса редакції: 54001, м. Миколаїв, вул. Адміральська, 31

info@library.mk.ua Тел.: (512) 55-29-29, 76-69-54

http://moba.net.ua

Надруковано в ФОП Румянцева Г. В. Наклад 200 примірників

№24
вересень
2021 рік

Часи змінюються, і ми з ними

БібліоАС

Читаю сам, рекомендую іншим. Всеукраїнський марафон #МійТОП10улюбленихкниг

Не знаєте, що почитати? Вагаєтесь, взяти це видання чи ні? Книжкові полиці вже не вражають уяву? Тоді ми йдемо до вас! Звичайно, в форматі онлайн, і, звичайно, щоб поговорити про книжкове. Мабуть, саме під таким лозунгом відбувався січневий всеукраїнський марафон #МійТОП10улюбленихкниг.

Працівники бібліотеки-філіалу для юнацтва ЦБС для дорослих вирішили дізнатись, які ж книги є улюбленими у наших користувачів та друзів бібліотеки, що належать до різних вікових категорій та професій. Адже справжнім книголюбам завжди цікаво, що читають книжкові блогери, друзі, однодумці й навіть наші сусіди у громадському транспорті. Ми чудово розуміємо, що, наприклад, письменники для саморозвитку читають багато різножанрової літератури, не оминають популярний на сьогодні нонфікшн. Студенти-філологи надають перевагу художній літературі, роблячи акцент на читанні творів за програмою. А що люблять інші?

До марафону залюбки приєдналися вчителі, викладачі, журналісти, студен-

ти, школярі. Учасникам потрібно було скласти свій список із десяти книг, що їхнє прочитання наштовхнуло на роздуми й подарувало незабутні емоції. До списку могли увійти будь-які книги: від дитячих казок до науково-популярної літератури. Пости під хештегом #МійТОП10улюбленихкниг публікувались на сторінці бібліотеки-філіалу для юнацтва у мережі Facebook протягом місяця.

Приємно відзначити той факт, що і відомі сучасні українські письменники, і миколаївські автори залюбки взяли участь у марафоні і висловили нам вдячність за популяризацію книги та читання. Серед них: М. Кідрук, С. Талан, Н. Гурницька, О. Сквірська, А. Кріхелі, А. Софіна, Т. Купрієвич, Макс Айдахо тощо.

Коли ми підбили підсумки, то дізналися, що найпопулярнішими книгами марафону стали твори наших сучасників: «Самотність у мережі» Я. Вишневського, «Крадійка книжок» М. Зузака, «Квіти для Елджернона» Д. Кіза, а також тексти С. Кінга, Дж. Роулінг та Дж. Мартіна. Не оминули увагою учасники марафону і класику: твори «Майстер і Маргарита» М. Булгакова, «Тріумфальна арка» Е. М. Ремарка, «Американська трагедія» Т. Драйзера, «Ті, що співають у терні» К. Маккалоу, книги Ф. Достоевського, О. Вайлда та Дж. Орвелла.

Читачі згадали й тексти сучасних українських письменників, зокрема, М. Кідрука, С. Жадана, братів Капранових, Л. Костенко, А. Кокотюхи, М. і С. Дяченків, І. Роздобудько, О. Забужко тощо. Рекомендуємо вам взяти їх до уваги, коли складатимете власний списочок читання!

Окремо відзначимо сучасну інтелектуальну прозу, що потрапила в топ,

книги, що викликають одночасно і піднесеність, і почуття самотності, і захоплення, і спустошення. Це «Щиголь» Д. Тартт, «Маленьке життя» Г. Янагігара, «Хмарний атлас» Д. Мітчела, «Все те незриме світло» Е. Дорра, «Долі та фурії» Л. Грофф, «Син» Ф. Маєра тощо.

Вражає, чи не так? Тридцять учасників, 230 коментарів, 870 вподобайок та безліч слів вдячності. Марафон виправдав наші очікування. Працівники бібліотеки-філіалу для юнацтва вкотре довели, що не існує людей, які не люблять читати, можливо, деякі з них ще просто не знайшли потрібної для них книги.

Читайте, друзі, і нехай ваше життя буде сповнене лише чудовими книжковими історіями.

Дар'я Поліщук,
провідний бібліотекар
бібліотеки-філіалу для юнацтва
ЦБС для дорослих м. Миколаєва

